

GORZÓWSKIE
WIADOMOŚCI
KOŚCIELNE

ORGAN URZĘDOWY
KURII BISKUPIEJ

Styczeń — Luty

1968

Spis treści na m-c styczeń-luty 1968 r.

STOLICA APOSTOLSKA

1. Święta Kongregacja Obrzędów. Instrukcja o kulcie tajemnicy Eucharystycznej 1
2. Dekret o Komunii św. w szpitalach 27

PRYMAS POLSKI

1. Wotywa do Matki Boskiej Nieustającej Pomocy 28

EPISKOPAT POLSKI

1. Zarządzenie Księży Biskupów polskich, wydane w związku z Instrukcją Świętej Kongregacji Obrzędów o kulcie Tajemnicy Eucharystycznej 25
2. Program Kaznodziejski na rok 1967/68 c. d. 34

BISKUP GORZOWSKI

1. Zarządzenie o księdze uzupełniającej ochrzczonych i księdze metryk zastępczych 28
2. Komunia św. w godzinach wieczornych 32
3. Przesunięcia personalne Księży 33

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

1. Jubileusze kapłańskie 43
2. Intencje Apostolstwa Modlitwy na rok 1968 43
3. Wspomnienie z uroczystości pogrzebowej Przełożonej Generalnej SS. Jezusa Chrystusa Mił. Odkupiciela 44
4. Śp. Matka Begina Naborowska 46

GORZÓWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

600-9415/1

Organ Urzędowy Kurii Biskupiej

Rok 12

Styczeń Luty 1968 r.

Nr 1

ŚWIĘTA KONGREGACJA OBRZĘDÓW

INSTRUKCJA

O KULCIE TAJEMNICY EUCHARYSTYCZNEJ

W s t ę p

1. Ostatnie dokumenty Kościoła dotyczące tajemnicy eucharystycznej

Tajemnica eucharystyczna jest prawdziwie ośrodkiem świętej Liturgii, a nawet całego życia chrześcijańskiego. Toteż Kościół pouczony przez Ducha Świętego usiłuje coraz bardziej ją zagłębiać i coraz intensywniej w niej żyć.

W naszych czasach święty Sobór Watykański II uwydatnił różne ważne aspekty tej tajemnicy.

Przez Konstytucję o świętej Liturgii przypomniał niektóre rzeczy dotyczące natury i doniosłości Eucharystii,¹⁾ ustanowił dalej zasady rewizji obrzędów najświętszej ofiary Mszy św., by sprawowanie tej tajemnicy sprzyjało czynnemu i pełnemu uczestnictwu wiernych²⁾ ponadto poszerzył praktykę koncelebry i Komunii św. pod obiema postaciami.³⁾

W Konstytucji o Kościele wyłożył ścisły związek zachodzący między Eucharystią a tajemnicą Kościoła.⁴⁾ W innych wreszcie dokumentach po wielokroć podniósł doniosłość tajemnicy eucharystycznej w życiu wiernych⁵⁾ oraz jej moc oświeclania sensu działalności ludzkiej i całej natury stworzonej, ponieważ w niej „składniki przyrody wyhodowane przez ludzi, przemieniają się w Ciało i Krew chwalebna”.⁶⁾

Drogę do tych licznych wypowiedzi świętego Soboru przygotował pap. Pius XII głównie przez encyklikę „Mediator Dei”.⁷⁾ Papież zaś Paweł VI przypomniał w Encyklice „Misterium Fidei”⁸⁾ znaczenie niektórych części nauki o Eucharystii, zwłaszcza o rzeczywistej obecności Chrystusa i kulcie należnym temu Sakramentowi poza Mszą św.

2. Konieczność uwzględnienia jednocześnie całej nauki tych dokumentów.

Z tego względu ostatnimi czasami niektóre aspekty tradycyjnej nauki o tej tajemnicy usilniej rozważa się tu i ówdzie w Kościele i z nową gorliwością przedstawia się pobożności wiernych, przy współudziale również różnych studiów czy inicjatyw głównie liturgicznych i biblijnych.

Konieczną więc jest rzeczą, aby z całej nauki zawartej w tych dokumentach brać normy praktyczne, celem pokazania, w jaki sposób lud chrześcijański winien odnosić się do tej tajemnicy, by zdobyć tę znajomość i świętość, którą Sobór ukazał Kościołowi.

Chodzi bowiem o to, by tajemnica eucharystyczna, w pełni rozwazana, w różnorodnych swoich aspektach, ukazała się oczom wiernych w należyty sposób blasku, a stosunki, które w myśl nauki Kościoła zachodzą wedle obiektywnego rozeznania między różnymi aspektami tej tajemnicy, torowały sobie drogę w życiu i umysłowości wiernych.

3. Ważniejsze punkty nauki zawartej w tych dokumentach.

Wśród założeń doktrynalnych, które da się rozeznąć we wspomnianych dokumentach kościelnych o tajemnicy eucharystycznej, trzeba odnotować następujące, jako że wywierają wpływ na postawę ludu chrześcijańskiego w stosunku do tej tajemnicy i z tego względu mają bezpośredni związek z celem niniejszej Instrukcji.

a) „Syn Boży w naturze człowieczej z Nim zjednoczonej, zwyciężając śmierć przez śmierć i zmartwychwstanie swoje, odkupił człowieka i przemienił w nowe stworzenie (por. Gal. 6,15; 2 Kor. 5,17). Udzielając bowiem Ducha swego, braci swoich, powołanych ze wszystkich narodów, ustanowił w sposób mistyczny jako Ciało swoje. W ciele tym życie Chrystusowe rozlewa się na wierzących, którzy przez Sakramenty jednoczą się w sposób tajemny i rzeczywisty z umęczonym i uwielbionym Chrystusem”⁹.

Dlatego „Zbawiciel nasz podczas Ostatniej Wieczerzy, tej nocy, kiedy został wydany, ustanowił eucharystyczną Ofiarę Ciała i Krwi swojej, aby w niej na całe wieki, aż do swego przyjścia, utrwalić Ofiarę Krzyża i tak umiłowanej Oblubienicy Kościołowi powierzyć pamiątkę swej męki i zmartwychwstania: sakrament miłosierdzia, znak jedności, węzeł miłości, ucztę paschalną, w której spożywamy Chrystusa, w której dusza napenia się łaską i otrzymuje zadatek przyszłej chwały”¹⁰.

Stąd Msza św., czyli Wieczerza Pańska, jest zarazem i nierozdzielnie:

- ofiarą, która utrwała ofiarę krzyża;
- pamiątką śmierci i zmartwychwstania Pana mówiącego; „Czyńcie to na moją pamiątkę” (Łk 22, 19);
- świętą ucztą, w czasie której lud Boży przez przyjęcie Ciała i Krwi Pańskiej uczestniczy w dobrach ofiary paschalnej, wznawia nowe przymierze raz zawarte z ludźmi przez Boga w krwi Chrystusowej, a w wierze i nadziei wyobraża i uprzedza ucztę eschatologiczną w królestwie Ojca, głosząc śmierć Pana „aż przyjdzie”¹¹.

b) We Mszy św. więc ofiara i święta uczta tak należą do tej samej tajemnicy, że jedna łączy się ścisłym węzłem z drugą.

Pan bowiem staje się żertwą w ofierze Mszy św., gdy zaczyna być sakramentalnie obecny jako duchowy pokarm wiernych pod postaciami chleba i wina”¹². I w tym celu Chrystus powierzył Kościołowi tę ofiarę, by wierni uczestniczyli w niej tak duchowo przez wiarę i miłość, jak i sakramentalnie przez ucztę Komunii świętej. Uczestnictwo zaś w Wieczerzy Pańskiej jest zawsze zespoleniem z Chrystusem, wydającym się za nas Ojcu na ofiarę¹³.

c) Sprawowanie Eucharystii dokonujące się we Mszy św. jest czynnością nie tylko Chrystusa, lecz także Kościoła. W niej bowiem Chrystus poprzez posługę kapłanów ofiaruje się Ojcu na zbawienie świata¹⁵.

utrwalając przez wieki w sposób bezkrwawy dokonaną na krzyżu ofiarę¹⁴. Kościół zaś, oblubienica i służebnica Chrystusa, pełniąc razem z Nim rolę kapłana i hostii, ofiaruje Go Ojcu a równocześnie razem z Nim sam siebie cały ofiaruje¹⁶.

W ten sposób Kościół, szczególnie w wielkiej modlitwie eucharystycznej, składa razem z Chrystusem dzięki Ojcu w Duchu św. za wszelkie dobra, których używa ludziom w dziele stworzenia, a w sposób naprawdę wspaniały w tajemnicy paschalnej, oraz błaga Go o przyjście Jego Królestwa.

d) Dlatego żadna Msza św., jak w ogóle żadna czynność liturgiczna, nie jest czynnością czysto prywatną, lecz obrzędem Kościoła jako społeczności zorganizowanej wedle różnych stanów i zadań, w której poszczególne jednostki wedle własnego stanu pełnią swe właściwe zadania¹⁷.

e) Sprawowanie Eucharystii w ofierze Mszy św. jest prawdziwie początkiem i celem kultu, oddawanego jej poza Mszą św. Nie tylko bowiem św. Postacie, pozostające po Mszy św. z niej pochodzą, lecz nadto przechowuje się je po Mszy św. w tym szczególnym celu, by wierni, nie mogący uczestniczyć we Mszy św., łączyli się przez Komunię sakramentalną, przyjętą w należyтым usposobieniu z Chrystusem i Jego Ofiarą, sprawowaną we Mszy św.¹⁸.

Dlatego Ofiara eucharystyczna jest źródłem i szczytem całego kultu Kościoła i całego życia chrześcijańskiego¹⁹. W tej Ofierze dziękczynienia, przebiegania, prośby i chwalby wierni w pełniejszy sposób uczestniczą, gdy nie tylko ofiarują Ojcu z całego serca wraz z kapłanem świętą Zertwę a w niej samych siebie, lecz gdy przyjmują również tę Zertwę w Sakramencie.

f) Nikt nie powinien wątpić, „że wszyscy wierni Chrystusowi według zwyczaju stałe przyjętego w Kościele katolickim, mają temu najświętszemu Sakramentowi oddawać najwyższy kult uwielbienia, który należy się prawdziwemu Bogu. Sakrament ten bowiem nie powinien być mniej uwielbiany z tego powodu, że Chrystus Pan ustanowił to dla spożywania”²⁰. Należy również uwielbiać Chrystusa w przechowywanym Sakramencie²¹, skoro jest tam obecny substancjalnie przez tę przemianę chleba i wina, która w myśl Soboru Trydenckiego²² zwie się najstosowniej przeistoczeniem.

g) Tajemnicę eucharystyczną należy zatem rozpatrywać w całym jej wymiarze zarówno w samym obrzędzie Mszy św. jak i w kulcie świętych Postaci, przechowywanych po Mszy św. dla przedłużenia łaski Ofiary²³.

Z tych założeń trzeba wysnuwać normy co do praktycznego urządzenia kultu należnego temu Sakramentowi również po Mszy św. i co do jego powiązania z należyтым ułożeniem ofiary Mszy św. po myśli przepisów Soboru Watykańskiego II i innych dokumentów Stolicy Apostolskiej odnośnie do tego przedmiotu²⁴.

4. Ogólny sens niniejszej Instrukcji

Wobec tego Papież Paweł VI zlecił Radzie wyłonionej dla wykonania Konstytucji o świętej Liturgii, żeby przygotowała specjalną Instrukcję, w której by były podane takie normy praktyczne, bardziej przydatne w dzisiejszych warunkach.

Normy te winny przede wszystkim zmierzać do tego, by nie tylko miano przed oczyma ogólniejsze zasady, które należy podawać ludowi

w katechezie o tajemnicy eucharystycznej, lecz by również bardziej zrozumiałymi stały się znaki sprawowania Eucharystii jako pamiątki Pańskiej i oddawania jej czci w Kościele jako Sakramentowi trwałemu.

Choć bowiem w tej tajemnicy mamy ten znamienny i osobliwy moment, że sam Sprawca Świętości w niej jest obecny, to jednak ma ona wspólne z pozostałymi sakramentami to, że jest symbolem rzeczy świętej i widzialną formą niewidzialnej łaski ²⁵.

Stąd tym bezpieczniej i skuteczniej przeniknie umysłowość i życie wiernych, im bardziej stosowne i jasne będą przejawy jej sprawowania i kultu ²⁶.

Część I.

PEWNE OGÓLNIEJSZE ZASADY, KTÓRE ZWŁASZCZA NALEŻY MIEĆ NA UWADZE W PODAWANEJ LUDOWI KATECHEZIE O TA- JEMNICY EUCHARYSTYCZNEJ

5. Wymagania stawiane Pasterzom, którzy winni podawać katechezę o tej tajemnicy.

By tajemnica eucharystyczna przenikała z wolna umysły i życie wiernych, niezbędna jest odpowiednia katechizacja.

Ażeby zaś pasterze zdołali ją podawać należycie, muszą przede wszystkim mieć przed oczyma nie tylko całość nauki wiary, zawartej w dokumentach Urzędu Nauczycielskiego, ale również wnikać głębiej sercem i życiem w ducha Kościoła w tym przedmiocie ²⁷. Wtedy dopiero łatwo dojdą do wniosku, które spośród wszystkich aspektów tej tajemnicy będą lepiej odpowiadały ludowi w poszczególnych wypadkach.

Mając zaś przed oczyma to, co powiedziano pod nr 3, trzeba będzie zwrócić szczególniejszą uwagę obok innych na następujące rzeczy.

6. Tajemnica eucharystyczna ośrodkiem całego życia Kościoła.

Katecheza o tajemnicy eucharystycznej ma dążyć do tego, by wpoić wiernym przekonanie, iż sprawowanie Eucharystii jest naprawdę ośrodkiem całego życia chrześcijańskiego zarówno dla całego Kościoła jak i dla miejscowych wspólnot tegoż Kościoła. Wszak „pozostałe sakramenty jak i wszystkie kościelne posługi i dzieła apostołstwa, wiążą się ściśle ze świętą Eucharystią i do niej zmierzają. W najświętszej bowiem Eucharystii zawiera się całe dobro duchowe Kościoła, mianowicie sam Chrystus, nasza Pascha i Chleb żywy, który przez Ciało swe ożywione Duchem świętym i ożywiające przynosi życie ludziom; którzy w ten sposób zostają zachęcani i doprowadzeni do ofiarowywania z Nim samych siebie, swych prac i wszystkich rzeczy stworzonych” ²⁸.

Uczestnictwo w życiu Bożym i jedność ludu Bożego, które stanowią o Kościele, Eucharystia należycie wyraża i przedziwnie sprawia ²⁹.

W niej mamy szczyt zarówno działalności, przez którą Bóg uświęca świat w Chrystusie, jak i kultu, który ludzie oddają Chrystusowi, a przez Niego Ojcu w Duchu świętym ³⁰; sprawowanie jej „w najwyższym stopniu przyczynia się do tego, aby wierni życiem swoim wyrażali oraz ujawniali innym misterium Chrystusa i rzeczywistą naturę prawdziwego Kościoła” ³¹.

7. Tajemnica eucharystyczna ośrodkiem Kościoła miejscowego.

Przez Eucharystię „ustawicznie żyje i wzrasta Kościół. Ten Kościół Chrystusowy jest prawdziwie obecny we wszystkich prawowitych miejscowych zrzeszeniach wiernych, które trwając przy swoich pasterzach są one również nazywane są Kościołami w Nowym Testamencie. Są one bowiem na swoim miejscu nowym ludem, powołanym przez Boga w Duchu Świętym i w pełni wielkiej (por. 1 Tes. 1, 5). W nich głoszenie Ewangelii Chrystusowej zgromadza wiernych i w nich sprawowana jest tajemnica Wieczery Pańskiej, „aby przez Ciało i Krew Pana zespalał się z sobą ściśle wszyscy bracia wspólnoty”³². W każdej wspólnocie ołtarza, przy świętej służbie biskupa”³³, lub kapłana, który zastępuje biskupa³⁴ „ofiaruje się symbol owej miłości i jedności Ciała mistycznego, bez której nie może być zbawienia”³⁵. W tych wspólnotach, choć nieraz są one szczupłe i ubogie lub żyją w rozproszeniu, obecny jest Chrystus, którego mocą zgromadza się jeden święty, katolicki i apostołski Kościół. Albowiem „nie co innego sprawia uczestnictwo w ciele i krwi Chrystusa jak to właśnie, że się przemieniamy w to, co przyjmujemy”^{36 37}.

8. Tajemnica eucharystyczna a jedność chrześcijan.

Poza tym, co się odnosi do wspólnoty kościelnej i poszczególnych wiernych, pasterze winni baczenie zwracać uwagę również na tę część nauki, w której Kościół uczy, że przez pamiętkę Pańską, sprawowaną wedle Jego woli, znajduje wyraz i wytwarza się jedność wszystkich w Niego wierzących³⁸.

Stosownie do Dekretu Soboru Watykańskiego II o Ekumenizmie³⁹, winno się naprowadzać wiernych na właściwą ocenę dóbr, przechowywanych w tradycji eucharystycznej, dzięki której bracia z innych wyznań chrześcijańskich mają w zwyczaju odbywać Wieczere Pańską. Albowiem w chwili, gdy w „świętej Uczcie sprawują pamiętkę śmierci i Zmartwychwstania Pańskiego, wyznają, że oznacza ona życie w łączności z Chrystusem i oczekują Jego chwalebnego przyjścia”⁴⁰. Ci zaś, co zachowali sakrament kapłaństwa, w sprawowaniu Eucharystii” złączeni z biskupem, mający dostęp do Boga Ojca przez Syna, Słowo Wcielone, umęczone i Uwielbione, oraz w szczodrości Ducha Świętego dostępują zjednoczenia z Przenajświętszą Trójcą, stawszy się „uczestnikami Bożej natury” (2 P 1, 4). Dlatego przez sprawowanie Eucharystii Pańskiej w tych poszczególnych Kościołach buduje się i rozrasta Kościół Boży, a przez koncelebrację przejawia się ich wspólnota”⁴¹.

Szczególnie w sprawowaniu tajemnicy jedności powinni wszyscy chrześcijanie doznawać bólu z racji podziałów, które ich wzajem rozgradają. Niech przeto ślą modlitwy do Boga, by wszyscy uczniowie Chrystusa coraz głębiej pojmowali tajemnicę Eucharystii wedle Jego prawdziwej myśli i tak ją sprawowali, by stawszy się uczestnikami Chrystusowego Ciała, tworzyli jedno ciało (por. 1 Kor. 10, 17) „zespólone tymi samymi więzami, którymi z Jego woli miało się kształtować”⁴².

9. Różne sposoby Chrystusowej obecności.

Dla osiągnięcia głębszego zrozumienia tajemnicy eucharystycznej trzeba pouczać wiernych również o głównych sposobach, przez które sam Pan jest obecny w swoim Kościele w czasie liturgicznych obrzędów⁴³.

Zawsze jest obecny w zgromadzeniu wiernych, zebranych w imię Jego (por. Mt 18, 20). Jest obecny również w swoim słowie, ponieważ sam przemawia w chwili, gdy w Kościele czyta się Pismo św.

W Ofierze zaś eucharystycznej jest obecny zarówno w osobie szafarza „ten sam ofiarujący obecnie przez posługę kapłanów, który ofiarował siebie wówczas na krzyżu”⁴⁴, jak również i to najbardziej pod postaciami eucharystycznymi⁴⁵. W tym Sakramencie bowiem, w sposób szczególny, jest obecny cały i zupełny Chrystus, Bóg i Człowiek, substancjalnie i ustawicznie. Ta obecność Chrystusowa pod postaciami „nazywa się rzeczywistą nie w sensie wyłączności, jakby inne nie by rzeczywiste, ale przez szczególną doskonałość”⁴⁶.

10. Związek między Liturgią słowa i Liturgią eucharystyczną.

Pasterze więc „niech gorliwie uczą wiernych o uczestniczeniu w całej Mszy św.”, uwidaczniając głęboki związek, jaki zachodzi między liturgią słowa a sprawowaniem Wieczery Pańskiej, tak by jasno pojmowali, że z nich tworzy się jeden akt kultu⁴⁷. Bo „przepowiadanie słowa wymagane jest do samego szafarstwa sakramentów, jako że są one sakramentami wiary, rodzącej się i zasilającej się ze słowa”⁴⁸. Trzeba to powiedzieć szczególnie w odprawianiu Mszy, w którym liturgii słowa postawiono zadanie wyrabiania w sposób szczególny poczucia związku między głoszeniem i słuchaniem słowa a tajemnicą eucharystyczną⁴⁹.

Niech więc wierni, słuchając słowa Bożego, uświadomią sobie, że opowiadane w nim rzeczy przedziwne dosięgają szczytu w tajemnicy paschalnej, której pamiątkę sprawuje się sakramentalnie we Mszy św. W ten sposób wierni, przyjmujący słowo Boże, i nim posileni, prowadzeni są w dziękczynieniu do owocnego uczestniczenia w tajemnicach zbawienia. Tak to Kościół zasila się chlebem żywota zarówno ze stołu słowa Bożego, jak i ze stołu Chrystusowego ciała⁵⁰.

11. Kapłaństwo powszechne i kapłaństwo urzędowe w sprawowaniu Eucharystii.

Ten czynny i właściwy wspólnocie udział będzie tym bardziej świadomy i owocny, im lepiej wierni poznają miejsce, przysługujące im w liturgicznym zgromadzeniu, oraz rolę, którą mają do spełnienia w czynności eucharystycznej⁵¹.

W katechezie więc należy wyjaśniać naukę o królewskim kapłaństwie, którym wierni zostali uświęceni przez odrodzenie i namaszczenie Ducha świętego⁵².

Następnie trzeba bliżej wyjaśnić zarówno zadanie kapłaństwa urzędowego w sprawowaniu Eucharystii, które różni się samą istotą a nie stopniem tylko od powszechnego kapłaństwa wiernych⁵³, jak też rolę, jaką pełnią inni, wykonywujący jakąś posługę⁵⁴.

12. Na czym polega czynny udział we Mszy św

Trzeba zatem wyjaśnić, że wszyscy gromadzący się na obrzęd eucharystyczny tworzą ten lud święty, który łącznie z szafarzem ma udział w świętej czynności. Wprawdzie sam kapłan z racji zastępowania osoby Chrystusa konsekruje chleb i wino. Jednakże czynność wiernych w obrzędzie eucharystycznym polega na tym, że pomni na mękę, zmartwychwstanie i chwałę Pana, składają Bogu dzięki i ofiarują nieskalaną żertwę nie tylko przez ręce kapłana, ale i razem z nim; a przez przyjęcie Ciała Pańskiego doskonalą się ich łączność z Bogiem i wzajem między sobą, do której winien prowadzić udział w ofierze Mszy św.⁵⁵. Bo doskonalsze jest uczestnictwo we Mszy św., gdy przyjmują oni w należytym usposobieniu sakramentalnie w czasie Mszy św. Ciało Pana, stosując się do Jego słów: „Bierzcie i pożywajcie”⁵⁶.

Choć zaś Ofiara ta, podobnie jak sama męka Chrystusa, jest składana za wszystkich, to jednak „skutek swój osiąga tylko w tych, którzy przez wiarę i miłość łączą się z męką Chrystusa... Im zaś wychodzi na korzyść mniej lub więcej w miarę ich pobożności”⁵⁷.

Trzeba to wszystko taknaświetlić wiernym, by odtąd czynnie uczestniczyli we Mszy św. tak przez wewnętrzne uczucia jak i przez zewnętrzne obrzędy stosownie do zasad ustalonych przez Konstytucję o św. Liturgii⁵⁸, które określono dokładniej w Instrukcji „Inter Oecumenici” z dnia 26 września 1964 r., w Instrukcji „Musicam sacram” z dnia 5 marca 1967 r.⁵⁹ oraz w Instrukcji „Tres abhinc annos” z dnia 4 maja 1967 r.

13. Następstwa sprawowania Eucharystii w codziennym życiu wiernych.

Wierni powinni w życiu i obyczajach zachowywać to, co przez wiarę i sakrament otrzymali w sprawowaniu Eucharystii. Niech więc dolożą starań, by z ochotą całe życie swe spędzali w mocy niebiańskiego posiłku, uczestnicząc w śmierci i zmartwychwstaniu Pańskim. Zatem niech każdy, skoro wziął udział we Mszy św., „zadba o spełnianie dobrych uczynków, podobanie się Bogu, właściwe postępowanie, oddanie Kościołowi, spełniając to, czego się nauczył i postępując w pobożności”⁶⁰, stawiając sobie zadanie przepojenia świata duchem chrześcijańskim i dawanie świadectwa Chrystusowi „we wszystkich pośród wspólnoty ludzkiej”⁶¹.

Zadnej bowiem „wspólnoty chrześcijańskiej nie zbuduje się jeżeli nie będzie miała korzenia i ośrodka w sprawowaniu najświętszej Eucharystii, od niej więc winno się zaczynać wychowanie do ducha wspólnoty”⁶².

14 Katecheza o Mszy św. przeznaczona dla dzieci.

Troszczący się o religijne wychowanie dzieci, głównie zaś rodzice, proboszcz i nauczyciele, gdy wprowadzają je stopniowo w znajomość tajemnicy zbawienia⁶³, niech dolożą starań, by na katechezę o Mszy św. położyć należyty nacisk. Katecheza o Eucharystii, przystosowana oczywiście do wieku i pojętności dzieci, ma zmierzać do tego, by przez wyjaśnienie głównych obrzędów i modlitw wyłożono sens Mszy św., również gdy chodzi o udział w życiu Kościoła.

Trzeba to wszystko mieć przed oczyma, szczególnie wtedy, gdy chodzi o przygotowanie dzieci do pierwszej Komunii, tak by pierwsza Komunia św. ukazała się rzeczywiście jako pełne wszczępienie w Chrystusowe ciało⁶⁴.

15. Obrzędy i modlitwy punktem wyjścia dla katechezy o Mszy św.

Powszechny Sobór Trydencki zarządza, by pasterze często „sami osobiście lub przez innych objaśniali coś z tego, co się czyta we Mszy św., a między innymi by tłumaczyli jakąś tajemnicę tej najświętszej Ofiary”⁶⁵.

Niech więc pasterze wprowadzają wiernych do pełnego zrozumienia tej tajemnicy wiary przez odpowiednią katechezę, dla której punktem wyjścia niech będą tajemnice roku liturgicznego i obrzędy oraz modlitwy występujące w celebrze, tak by wyjaśniali ich znaczenie, zwłaszcza wielkiej modlitwy eucharystycznej, i doprowadzili do głębszego zrozumienia tajemnicy, którą one oznaczają i której dokonują.

Część II.

SPRAWOWANIE PAMIĄTKI PAŃSKIEJ

I. Pewne normy ogólne co do uregulowania sprawowania pamiętki Pańskiej we wspólnocie wiernych.

16. Znaczenie jedności wspólnoty w odprawianiu Mszy św.

Ponieważ ze względu na Chrzest „nie ma już żyda ani poganina, nie ma już niewolnika ani człowieka wolnego, nie ma już mężczyzny ani kobiety”, lecz wszyscy stanowią jedno w Jezusie Chrystusie (por. Gal. 3, 28), to zgromadzenie, ujawnia pełniej naturę Kościoła w Eucharystii, w którym łączą się wzajemnie ludzie wszelkiego rodzaju, wieku i stanu.

Wszelako jedność tej wspólnoty, pochodząca z jednego chleba, w którym wszyscy uczestniczą (por. 1 Kor. 10, 17), ukształtowana jest hierarchicznie i z tego powodu wymaga, by „każdy spełniający swą funkcję, czy to duchowny, czy zwykły wierny, czynił jedynie i w całości to, co należy do niego z natury rzeczy i na mocy przepisów liturgicznych”⁶⁶.

Istnieje wspaniały przykład tej jedności „w pełnym i czynnym uczestnictwie całego świętego Ludu Bożego... w tej samej Eucharystii, w jednej modlitwie, przy jednym ołtarzu pod przewodnictwem biskupa, otoczonego swymi kapłanami i posługującymi przy ołtarzu”⁶⁷.

17. Unikanie rozbicia wspólnoty wiernych i rozproszenia jej uwagi.

W obrzędach liturgicznych należy unikać rozbicia wspólnoty wiernych i rozproszenia jej uwagi na różne rzeczy. Dlatego trzeba się wystrzegać, żeby w tym samym kościele nie odbywały się równocześnie dwie czynności liturgiczne, które zwracają uwagę wiernych w rozbieżnych kierunkach.

Przed wszystkim trzeba to powiedzieć o sprawowaniu Eucharystii. Dlatego w niedziele i święta nakazane, gdy się odprawia Msza św. dla ludu, trzeba starannie unikać rozproszenia, które się zazwyczaj zdarza na skutek odprawiania Mszy św. w tym samym czasie, w tym samym kościele.

O ile możliwości należy tego przestrzegać również w inne dni. Najlepszym sposobem osiągnięcia tego jest, w myśl przepisu prawa, koncelebra kapłanów, pragnących odprawić Mszę św. w tym samym czasie⁶⁸.

Trzeba też uważać, by w tym samym kościele, kiedy odprawia się Msza św. dla ludu, wedle ustalonego terminarza, nie odmawiano w tym samym czasie modlitw brewiarzowych w chórze czy wspólnie, żeby nie głoszone kazania, nie udzielano Chrztu, nie błogosławiono małżeństwa.

18. Urabianie poczucia wspólnoty powszechnej i miejscowej.

W sprawowaniu Eucharystii należy tak rozwijać poczucie wspólnoty, by każdy czuł się zespolonym z braćmi we wspólnocie Kościoła zarówno miejscowego jak i powszechnego, a w pewnej mierze nawet ze wszystkimi ludźmi. Wszak Chrystus w ofierze Mszy św. wydaje siebie samego za zbawienie całego świata, a zgromadzenie wiernych jest obrazem i znakiem jedności rodzaju ludzkiego w Chrystusie jako Głowie⁶⁹.

19. Włączenie przybyszów w miejscowe sprawowania Eucharystii.

Wierni biorący udział w sprawowaniu Eucharystii poza swoją parafią, niech się włączą w świętą czynność w formie, jaką stosuje wspólnota danego miejsca.

Pasterze zaś winni się o to starać, by wiernym przybywającym z innych regionów pomóc w odpowiedni sposób do tego, aby mogli włączyć się w miejscową społeczność. Należy się o to zatroszczyć zwłaszcza w kościołach wielkomiejskich i w miejscach, do których ściągają wier- ni masowo na wczasy.

Tam zaś, gdzie przebywają w większej ilości przybysze obcojęzyczni lub wygnańcy, pasterze winni się o to postarać, żeby im choć czasem dać sposobność udziału we Mszy św., odprowadzanej wedle ich zwyczajów. „Należy jednak dbać o to, aby wierni umieli wspólnie odmawiać lub śpiewać stałe teksty mszalne, dla nich przeznaczone, także w języku łacińskim”⁷⁰.

20. Baczna uwaga szafarzy na sposób odprawiania.

Aby przyczynić się do należytego przebiegu świętego obrzędu i czynnego udziału wiernych, winni szafarze nie tylko spełniać swe zadanie poprawnie, wedle prawideł liturgicznych, lecz tak się zachowywać, by samym zachowaniem budzili wrażliwość na rzeczy święta.

Lud ma prawo do pokarmu duchownego przez głoszenie i wyjaśnianie słowa Bożego w czasie Mszy św. Wobec tego kapłani winni nie tylko wygłosić homilię, ilekroć tak przepisano lub wypada, lecz również dołożyć starań, by to, co oni sami lub ministranci w ramach swego zadania wypowiadają, tak wyraźnie mówili lub śpiewali, iżby wierni jasno to pojmowali, a nawet samorzutnie skłaniali się do odpowiedzi i uczestnictwa⁷¹. Należy przygotować do tego sługi ołtarza, głównie w seminari- um i w domach zakonnych, przez odpowiednie ćwiczenia.

21. Kanon Mszy świętej.

a) We Mszach św. z ludem, nawet nie koncelebrowanych, wolno odprawiającemu kapłanowi, jeśli to jest stosowne, odmawiać kanon słyszalnym głosem. We Mszach zaś śpiewanych wolno śpiewać te części kanonu, które można śpiewać w myśl „Rytuału przesłanego w koncelebrowaniu Mszy św.”, stosownie do instrukcji „Tres abhinc annos” z dnia 4 maja 1967 r., n. 10.

b) Przy podawaniu drukiem słów konsekracji należy zachować przyjęty zwyczaj drukowania ich czcionkami odrębnymi od całości tekstu dla większej widoczności.

22. Nadawanie Mszy św. przez radio i telewizję.

Tam, gdzie w myśl art. 20 Konstytucji o Św. Liturgii nadaje się Mszę św. przez radio i telewizję, Ordynariusze miejscowi winni dopilnować, żeby modlitwa i uczestnictwo obecnych wiernych nie doznały przez to zakłócenia. Ponadto obrzęd musi się odbywać z taką roztropnością i dostojnością, by stanowił wzór sprawowania świętej tajemnicy, wedle zasad odnowy liturgicznej⁷².

23. Fotografowanie w czasie obrzędów eucharystycznych.

Usilnie trzeba się troszczyć o to, by na skutek zwyczaju fotografowania nie zakłócono obrzędów liturgicznych, zwłaszcza Mszy św. Tam zaś, gdzie zachodzi uzasadniony do tego powód, odbywać się musi wszystko z wielką dyskrecją i wedle norm ustalonych przez miejscowego Ordynariusza.

24. Doniosłość rozplanowania kościoła dla właściwego przebiegu obrzędów.

„Dom modlitwy, w którym się sprawuje i przechowuje Najświętszą Eucharystię, a wierni się gromadzą, w którym oddaje się cześć obecno-

ści Syna Bożego, Zbawiciela naszego, ofiarowanego za nas na ołtarzu ofiarnym dla pomocy i pociechy wiernych, musi być piękny i dostosowany do modlitwy i świętych uroczystości”⁷³.

Niech więc pasterze zdają sobie z tego sprawę, że samo odpowiednie rozplanowanie świętego miejsca wielce się przyczynia do należytego spełniania obrzędów i czynnego uczestnictwa wiernych.

Z tego powodu należy wprowadzić w czyn reguły i zasady ustanowione przez Instrukcję „Inter Oecumenici” (art. 90—99): o budowie kościołów i dostosowaniu do odnowionej liturgii, o wznoszeniu i zdobieniu ołtarzy, o właściwym rozmieszczeniu siedzeń dla celebransa i asysty, o przygotowaniu odrębnego miejsca na odczytanie świętych tekstów, o wyznaczeniu miejsca dla wiernych i dla chóru śpiewaków.

Przed wszystkim tak trzeba umieścić i zbudować wielki ołtarz, by zawsze okazywał się jako znak samego Chrystusa, miejsce spełnienia się świętych tajemnic i jakby punkt środkowy zgromadzenia wiernych, któremu należy się najwyższe poważanie.

Trzeba być ostrożnym, żeby przy urządzeniu kościołów nie zaprzepaścić skarbów sztuki sakralnej. Jeśliby zaś z uwagi na odnowę liturgiczną zdaniem Ordynariusza miejscowego i za poradą znawców oraz — w danym wypadku — za zgodą zainteresowanych tym osób, uznało się za potrzebne usunięcie ich z zajmowanych dotychczas miejsc, niech się to odbędzie z rozsądkiem, i tak, żeby je w nowych miejscach rozmieszczono w sposób odpowiedni i godny dzieł (sztuki).

Niech też pasterze pamiętają, że materiał i forma szat liturgicznych, które „winny mieć za zadanie raczej szlachetne piękno niż pusty przepych”⁷⁴, przyczyniają się wielce do dostojności obrzędów liturgicznych.

II. ODPRAWIANIE MSZY ŚW. W NIEDZIELE i DNI POWSZEDNIE

25. Sprawowanie Eucharystii w niedzielę.

Ilećkroć wspólnota gromadzi się na sprawowanie Eucharystii, obwieszcza mękę i zmartwychwstanie Pana w nadziei Jego chwalebne przyjście. Uwidacznia to najbardziej zgromadzenie niedzielne, czyli tego dnia tygodnia, w którym Chrystus powstał z martwych i w którym wedle tradycji apostoelskiej, w szczególny sposób sprawuje się tajemnicę paschalną w obrzędzie Eucharystii⁷⁵.

By zaś wierni z całego serca byli ulegli przykazaniu o święceniu dnia świątecznego i rozumieli powód, dla którego Kościół zwołuje ich co niedzielę na sprawowanie Eucharystii, trzeba im od samego początku nauczania chrześcijańskiego ukazywać i wpajać w świadomość niedzielę jako pierwotny dzień świąteczny⁷⁶, żeby w nim zgromadzeni w jedno słuchali słowa Bożego i brali udział w tajemnicy paschalnej.

Co więcej — trzeba popierać inicjatywy, które dążą do tego by niedziela „stała się również dniem radości i odpoczynku od pracy”⁷⁷.

26. Odprawianie niedzielnej Mszy św. przy biskupie i w parafii.

Należy wyrabiać poczucie wspólnoty kościelnej, które w szczególnie sposób zasila się i znajduje wyraz we wspólnym odprawianiu niedzielnej Mszy św. i to zarówno przy biskupie, zwłaszcza w kościele katedralnym, jak i w skupisku parafialnym, którego pasterz zastępuje biskupa⁷⁸.

Byłoby zaś lepiej, żeby w niedzielnych obrzędach mszalnych starannie podnoszono czynny udział całego ludu, wyrażający się śpiewem, owszem — lepiej jest w miarę możliwości, dawać pierwszeństwo Mszy św. śpiewanej ⁷⁹.

W niedziele zwłaszcza i w święta należy uzgodnić celebry po innych kościołach i kaplicach z celebrami w kościele parafialnym, tak by stanowili pomoc w akcji duszpasterskiej. Byłoby nawet lepiej, żeby małe wspólnoty zakonne, nie kleryckie, oraz inne tego rodzaju, zwłaszcza te, które pracują w parafii uczestniczyły w te dni we Mszy św. w kościele parafialnym.

Co do godzin i liczby Mszy św. odprawianych po parafiach, trzeba wziąć pod uwagę dobro wspólnoty parafialnej, a nie mnożyć liczby Mszy św. aż tak, by wychodziły na szkodę prawdziwie skutecznej działalności duszpasterskiej. Zdarzałoby się to np. wtedy, gdyby na skutek namnożenia ilości Mszy św. przychodziły na poszczególne Msze tylko małe grupki wiernych do kościołów, które by mogły pomieścić ich o wiele więcej, albo gdyby z tej samej przyczyny kapłani byli tak obciążeni pracą, że tylko z wielkim trudem mogliby spełniać swą posługę.

27. Msze św. dla oddzielnych grup.

By jedność wspólnoty parafialnej rozwijała się w dni niedzielne i świąteczne przez Eucharystię, Msze św. dla oddzielnych zrzeseń, niech się odbywają w miarę możliwości raczej w dni powszednie. A jeśli nie da się ich przenieść na dni w tygodniu, to trzeba się starać o zachowanie jedności wspólnoty parafialnej poprzez włączenie oddzielnych grup w celebry parafialne.

28. Msze św. niedzielne i świąteczne antycypowane w przeddzień wieczorem.

Jeżeli za zgodą Stolicy Apostolskiej zezwala się gdzieś na wypełnienie przykazania o uczestniczeniu we Mszy św. niedzielnej wieczorem w uprzednią sobotę, to pasterze winni starannie pouczyć wiernych o sensie tego zezwolenia i zatroszczyć się, by świadomość dnia niedzielnego nie zatarła się przez to żadną miarą. Pozwolenie to bowiem zmierzza do tego, żeby wierni mogli w dzisiejszych warunkach łatwiej świętować dzień zmartwychwstania Pana.

Niezależnie od odmiennych zezwoleń lub zwyczajów te Msze św. można odprawiać tylko w sobotę wieczorem, w godzinach ustalonych przez Ordynariusza miejscowego.

W takich wypadkach należy odprawiać Mszę św. tak, jak wyznacza ją kalendarz na niedzielę, nie wykluczając wcale homilii i modlitwy wiernych.

To wszystko należy powiedzieć również o Mszy św., którą z tego samego powodu pozwala się gdzieś odprawiać wieczorem w przeddzień święta obowiązkowego.

Wieczorną Mszą św. w przeddzień Zielonych Świątek jest obecna Msza św. o wigilii łącznie z Credo. Podobnie wieczorną Mszę św. w przeddzień Bożego Narodzenia jest Msza o wigilii, odprawiana uroczysto w paramentach białych, z Alleluja i prefacją o Bożym Narodzeniu.

Natomiast Mszy św. wieczornej w przeddzień niedzieli Zmartwychwstania nie wolno zaczynać przed zmierzchem albo w każdym razie przed zachodem słońca. Tą Mszą jest zawsze Msza św. o wigilii paschal-

nej, którą z uwagi na jej specjalne znaczenie w roku liturgicznym oraz w całym życiu chrześcijańskim trzeba odprawiać razem z ceremoniami liturgicznymi świętej nocy wedle porządku tejże wigilii.

Wierni, rozpoczynający święcić niedzielę lub święto obowiązujące w przeddzień wieczorem, w podany wyżej sposób, mogą przystąpić do Komunii św., pomimo że już rano komunikowali. Ci zaś, którzy „komunikowali w czasie Mszy św. Wigilii paschalnej albo na Mszy św. w nocy Bożego Narodzenia, mogą powtórnie przystąpić do Komunii św. na drugiej Mszy św. wielkanocnej i na jednej ze Mszy św. odprawianych w dzień Bożego Narodzenia”⁸⁰. Tak samo „wierni, którzy komunikowali w Wielki Czwartek na Mszy św. przy poświęceniu Oleju Krzyża św., mogą znów przystąpić do Komunii św. na Mszy wieczornej tegoż dnia”, wedle wskazań Instrukcji „Tres abhinc annos” z dnia 4 maja 1967, n. 14.

29. Msze św. w dni powszednie.

Należy zachęcać wiernych, by również w dni powszednie często, a nawet codziennie, uczestniczyli w Mszy św.

Zaleca się to przede wszystkim w niektóre dni, które należy obchodzić szczególnie pieczołowicie, zwłaszcza w Wielkim Poście i w Adwencie, jak też w mniejsze święta Pańskie, w niektóre święta Matki Bożej lub Świętych, które cieszą się szczególnym znaczeniem w całym Kościele lub w Kościele partykularnym.

30. Msze św. na zjazdach dla wzmocnienia życia religijnego.

Bardzo odpowiednią jest rzeczą tak ułożyć zebrania czy zjazdy, odbywające się dla spotęgowania życia chrześcijańskiego lub apostołatu względnie dla pogłębienia studiów religijnych, a również różnego rodzaju rekolekcje, by swój punkt szczytowy znalazły w obrzędzie eucharystycznym.

III. KOMUNIA ŚW. WIERNYCH

31. Komunia św. wiernych podczas Mszy św.

Wierni uczestniczą doskonalej w sprawowaniu Eucharystii przez Komunię św. sakramentalną. Bardzo się zaleca, by ją przyjmowali zwyczajnie w czasie samej Mszy św. i w momencie przepisany przez rytuał obrzędu, tzn. bezpośrednio po Komunii św. odprawiającego Kapłana⁸¹.

By zaś Komunia św. nawet przez znaki lepiej się uwidaczniała jako udział w aktualnie odprawianej Ofierze, należy się starać, by wierni mogli przyjąć komunikanty konsekrowane w czasie tej Mszy św.⁸²

Rozdawanie Komunii św. jest zasadniczo rzeczą odprawiającego kapłana; nie powinien on też dalej Mszy św. odprawiać, dopóki Komunia św. wiernych się nie skończy. Inni natomiast kapłani lub diakoni pomogą dla dogodności odprawiającemu kapłanowi⁸³.

32. Komunia św. pod obiema postaciami.

Z uwagi na swój znak Komunia św. ma pełniejszy wyraz, gdy się odbywa pod obiema postaciami. W tej bowiem formie (z zachowaniem w mocy zasad podanych przez Sobór Trydencki⁸⁴, wedle których pod każdą postacią przyjmuje się całego i pełnego Chrystusa oraz prawdziwy Sakrament) pełniej ujawnia się charakter uczty eucharystycznej i dobitniejszy wyraz znajduje wola, mocą której nowy i wieczny Te-

stament doznaje zatwierdzenia w krwi Pańskiej, a nadto odnośnie uczty eucharystycznej do uczty eschatologicznej w królestwie Ojca (por. Mt 26, 27—29).

Toteż z kolei zezwala się na Komunię kielicha, wedle uznania biskupów po uprzedniej stosownej katechezie, w następujących wypadkach, dopuszczalnych już to mocą poprzedniego prawa⁸⁵, już to mocą niniejszej Instrukcji:

1) dorosłym neofitom podczas Mszy św. następującej po Chrzcie; dorosłym wybierzmowanym podczas Mszy św. ich bierzmowania; ochrzczonym, przyjmowanym do wspólnoty Kościoła;

2) nowożeńcom w czasie ich Mszy świętej;

3) otrzymującym święcenia w czasie Mszy św., ich święceń;

4) ksieni w czasie Mszy św., jej błogosławieństwa; dziewicom w czasie Mszy św. ich poświęcenia; składającym profesję w czasie Mszy św. ich pierwszej profesji zakonnej lub jej odnowienia, byle tylko składali lub odnawiali śluby podczas Mszy św.

5) świeckim pomocnikom misyjnym w czasie Mszy św. ich publicznej odprawy; a nadto innym w czasie Mszy św., podczas której otrzymują misję kościelną;

6) podczas udzielania Wiatyku choremu i wszystkim obecnym, gdy wedle zasad prawa, odprawia się Mszę św. w domu chorego;

7) diakonowi, subdiakonowi i asyście pełniącym swe obowiązki w czasie Mszy św. pontyfikalnej lub uroczystej;

8) gdy odbywa się koncelebra:

a) wszystkim sprawującym w tej koncelebrze prawdziwą funkcję liturgiczną, nawet świeckim, oraz wszystkim alumnom seminarium, biorącym w niej udział;

b) w ich zaś kościołach również wszystkim członkom instytutów ślubujących rady ewangeliczne oraz innych stowarzyszeń, w których poświęcają się Bogu przez śluby lub oddanie się czy przyrzeczenia, nadto wszystkim przebywającym dzień i noc w domu członków tych instytutów i stowarzyszeń;

9) kapłanom, biorącym udział w wielkich celebrach, a nie mogących celebrować czy koncelebrować;

10) wszystkim, odprawiającym ćwiczenia duchowe, w czasie Mszy św. odprawianej w ciągu tych ćwiczeń specjalnie dla takiej grupy, biorącej czynny udział; wszystkim tym, co uczestniczą w zebraniu jakiejś komisji duszpasterskiej, w czasie Mszy św. wspólnie odprawianej;

11) wyliczonym pod nr 2 i 4 w czasie Mszy św. jubileuszowej;

12) ojcu chrzestnemu i matce chrzestnej, rodzicom i mężowi czy żonie oraz katechetom świeckim ochrzczonego człowieka dorosłego w czasie Mszy św. w jego inicjacji.

13) rodzicom, członkom rodziny oraz wybranym dobroczyńcom, uczestniczącym we Mszy św. primicjanta.

33. Komunia św. poza Mszą św.

a) Trzeba wiernych nakłaniać, żeby komunikowali w czasie samego odprawiania Eucharystii. Ale niech kapłani nie wzbraniają się udzie-

łać Komunii św. proszącym o nią, dla słusznej przyczyny⁸⁶, również poza Mszą św.; za zgodą miejscowego biskupa może się to odbywać nawet w godzinach popołudniowych stosownie do wydanego Motu Proprio „Pastorale Munus” n. 4, lub za zezwoleniem najwyższego Przełożonego Zakonu w myśl Reskryptu „Cum adnotae”, art. 1, n. 1⁸⁷.

b) Gdy rozdaje się Komunię św. w przepisanych godzinach poza Mszą św., można ją w miarę stosowności poprzedzić krótkim nabożeństwem słowa Bożego, wedle norm Instrukcji „Inter Oecumenici” (nn. 37, 39).

c) Gdy w razie braku kapłanów nie da się odprawić Mszy św., a Komunii św. udziela szafarz, posiadający do tego upoważnienie na mocy indultu Stolicy Apostolskiej, należy przestrzegać rytuału przepisanego przez prawomocną władzę.

34. Sposób przystępowania do Komunii św.

a) Wedle zwyczaju Kościoła można udzielać Komunii św. wiernym w pozycji stojącej lub klęczącej. Trzeba wybrać jeden lub drugi sposób wedle wskazań ustalonych przez Konferencję Episkopatu, zważywszy różne okoliczności, głównie rozkład lokalny i liczbę komunikujących. Niech wierni chętnie idą za sposobem wskazanym przez pasterzy, żeby Komunia św. była rzeczywście znakiem braterskiej jedności między wszystkimi uczestnikami tego samego Stołu Pańskiego.

b) Jeżeli wierni przyjmują Komunię św. klęcząco, nie wymaga się od nich innego znaku czci dla Najświętszego Sakramentu, bo samo klęczenie wyraża uwielbienie.

Gdy zaś komunikują stojąco, usilnie zaleca się, by podchodząc procesjonalnie, składali oznake czci przed przyjęciem Sakramentu w stosownym miejscu i czasie, tak by nie zakłócać podchodzenia i odchodzenia wiernych.

35. Sakrament Pokuty i Komunia św.

Trzeba wiernym wskazywać Eucharystię również jako „środek zaradczy uwalniający nas od powszednich grzechów. a broniący od grzechów śmiertelnych”⁸⁸ oraz ukazywać im odpowiedni sposób posługiwania się pokutnymi partiami liturgii Mszy św.

„Temu, kto chce komunikować, trzeba przypomnieć polecenie: „Niechajże tedy doświadczą człowiek samego siebie” (1 Kor 11, 28). Zwyczaj zaś kościelny orzeka, że owo „doświadczanie” dlatego jest potrzebne, żeby nikt, będąc świadomym popelnienia ciężkiego grzechu, nawet gdyby mu się zdawało, że za niego żałuje, nie przystępował do świętej Eucharystii bez poprzedniej sakramentalnej spowiedzi”⁸⁹. „A gdyby konieczność nagiła i nie miał możliwości, spowiedzi, niech wpraw wzbudzi akt doskonałego żalu”⁹⁰.

Koniecznien trzeba u wiernych wyrabiać zwyczaj przystępowania do sakramentu Pokuty poza czasem odprawiania Mszy św., zwłaszcza w godzinach ustalonych, żeby jego sprawowanie odbywało się ze spokojem i prawdziwą ich korzyścią, a sami żeby nie doznawali przeszkody w czynnym udziale we Mszy św. Tym, co mają zwyczaj komunikować codziennie lub dość często, należy dać wskazanie, by przystępowali do sakramentu pokuty w jednostajnych odstępach czasu, zależnie od warunków poszczególnych jednostek.

36. Komunia św. w pewnych uroczystych okolicznościach.

Wielce stosowną jest rzeczą, by ilekroć wierni zaczynają pracować w winnicy Ojca na nowy sposób lub w nowym stanie, uczestniczyli w Ofierze przez Komunię św. sakramentalną dla ponownego oddania się Bogu i odnowienia związku z Nim.

Czynią to bardzo chwalebnie np. zgromadzenie wiernych, gdy w noc paschalną odnawia przyczeczenia Chrztu św.; młodzież czyniąca to samo na swój wiek wobec Kościoła; nowożeńcy, gdy wiążą się sakramentem małżeństwa; ci, co przez złożenie ślubów zakonnych lub ofiarowanie oddają się Bogu; wierni poświęcający się na prace apostołskie.

37. Częsta i codzienna Komunia św.

Ponieważ „jest to oczywiste, że dzięki częstemu lub codziennemu przyjmowaniu najświętszej Eucharystii potęguje się zjednoczenie z Chrystusem, obficie zasila się życie duchowne, zasobniej uposaża się dusza w cnoty i niewątpliwie bardziej niezawodnie otrzymuje przyjmujący rekojmie wiecznej szczęśliwości, dlatego proboszczowie, spowiednicy i kaznodzieje... niech zachęcają lud chrześcijański częstym nawoływaniem i z wielką usilnością do tej tak pobożnej i tak zbawiennej praktyki ⁹¹.

38. Modlitwy prywatne po Komunii św.

Z uczestnictwa w Ciele i Krwi Pańskiej sływa obficie na każdego z osobna dar Ducha św., jako woda żywa (por. J 7, 37—39), byle się je tylko brało i sakramentalnie i duchowo, czyli z żywą wiarą, która działa przez miłość ⁹².

O zjednoczeniu zaś z Chrystusem, ku któremu sam sakrament jest skierowany, należy się starać nie tylko w czasie samego obrzędu eucharystycznego, lecz należy je przedłużać na przeciąg całego życia chrześcijańskiego, tak by wierni przetrwając nieustannie przez wiarę otrzymany dar, pędzili życie codzienne w dziękczynieniu pod kierownictwem Ducha św. i przynosili obfitsze owoce miłości.

Dla tym łatwiejszego trwania w tym dziękczynieniu, które się składa Bogu w sposób wzniosły podczas Mszy św., zaleca się wszystkim, którzy posilili się Komunią św., by przez jakiś okres czasu pozostawali na modlitwie ⁹³.

39. Wiatyk.

Komunie św. przyjętą na sposób Wiatyku należy uważać za szczególny wyraz udziału w tajemnicy spełnianej w Ofierze Mszy św., czyli śmierci Pana oraz Jego przejścia do Ojca. W swoim przejściu z tego życia wierny, posilony Ciałem Chrystusa, doznaje w niej umocnienia jako przez porękę zmartwychwstania.

Toteż wierni w niebezpieczeństwie śmierci, z jakiegokolwiek ono powstaje przyczyny, zobowiązani są przykazaniem do przyjęcia Komunii św.; ⁹⁴ pasterze zaś winni dopilnować, by nie zwlekać z udzieleniem tego Sakramentu, lecz zaśleć nim wiernych jeszcze w pełni przytomnych ⁹⁵.

Choćby się wierni tego samego dnia posilali Komunią św., to jednak bardzo się im radzi, by w niebezpieczeństwie, życia powtórnie komuniowali.

40. Komunia św. nie mogących się udać do Kościoła.

Wypada, żeby ci, co doznają przeszkody w swym udziale w obrzędzie eucharystycznym wspólnoty, skwapliwie posilali się Eucharystią i w ten sposób czuli się również zjednoczeni z tą wspólnotą i wsparci miłością braci.

Duszpasterze winni się starać, żeby często, a nawet możliwie codziennie dać możność przyjęcia Komunii św., zwłaszcza w okresie wielkanocnym, chorym i podeszłym wiekiem, choćby nie chorowali ciężko i nie zagrażało im niebezpieczeństwo śmierci; można to zrobić o jakiejś godzinie.

41. Komunia św. tylko pod postacią wina.

W razie konieczności i wedle uznania biskupa wolno udzielać Komunii św. tylko pod postacią wina tym, co nie mogą jej przyjąć pod postacią chleba.

W takim wypadku wolno, za uznaniem miejscowego ordynariusza odprawiać Mszę św. przy chorym.

Jeżeli zaś nie odprawia się Mszy św. przy chorym, trzeba po Mszy św. zachować Krew Pańską, w kielichu odpowiednio nakrytym i złożonym w tabernakulum. Do chorego zaś nie należy jej zanosić inaczej, jak tylko w naczynku tak zamkniętym, by uniknąć zupełnie niebezpieczeństwa wylania. W udzielaniu zaś Sakramentu trzeba w poszczególnych wypadkach wybrać bardziej odpowiedni sposób spośród tych, które są zaproponowane w udzielaniu Komunii św. pod dwiema postaciami. Jeśliby po podaniu Komunii św. pozostało coś najdroższej Krwi, winien ją spożyć szafarz, który niech również zadbą o dokonanie odpowiednich ablucji.

IV. SPRAWOWANIE EUCHARYSTII W ŻYCIU i POSŁUDZE BISKUPA I KAPŁANA

42. Sprawowanie Eucharystii w życiu i posłudze biskupa.

Sprawowanie Eucharystii w szczególnie sposób wyraża publiczny i społeczny charakter liturgicznych czynności Kościoła, „który jest sakramentem jedności, czyli ludem świętym, zjednoczonym i zorganizowanym pod zwierzchnictwem biskupów”⁹⁶.

Toteż „biskup”, naznaczony pełnią sakramentu kapłaństwa, jest szafarzem łaski najwyższego Kapłaństwa, zwłaszcza co do Eucharystii, którą sam ofiaruje albo o której ofiarowanie się troszczy... Każdym zaś należytyym sprawowaniem Eucharystii kieruje biskup, któremu powierzony jest obowiązek oddawania Majestatowi Bożemu kultu religii chrześcijańskiej i kierowanie tym kultem zgodnie z przykazaniami Pańskimi i prawami Kościoła, określonymi bardziej szczegółowo dla diecezji według jego własnego osądu”⁹⁷. W sprawowaniu Eucharystii, któremu, przy czynnym udziale całego ludu Bożego, przewodzi Biskup, otoczony zastępem swoich kapłanów i asysty, mamy osobliwe ujawnienie Kościoła⁹⁸ hierarchicznie ustanowionego.

43. Stosowną jest rzeczą, by kapłani mieli udział w spełnieniu Eucharystii, pełniąc swoje własne zadania.

Ze względu na specjalny sakrament, mianowicie kapłaństwa, również i kapłani są wyznaczeni do właściwego sobie zadania w sprawowaniu Eucharystii. Bo i oni „jako szafarze rzeczy świętych zwłaszcza w ofierze Mszy św., w szczególnie sposób działają w osobistym zastępstwie Chrystusa”⁹⁹.

Stąd stosowną jest rzeczą z uwagi na znak, by uczestniczyli w Eucharystii, spełniając swe zadanie zgodnie z właściwym sobie stanem¹⁰⁰, inni odpowiadając Mszę św., a nie komunikując tylko, jak ludzie świeccy.

44. Codzienne odprawianie Mszy św.

„W tajemnicy Ofiary eucharystycznej, w której kapłani wypełniają swe główne zadanie, sprawowane jest bez przerwy dzieło naszego odkupienia. Dlatego usilnie poleca się codzienne składanie tej ofiary, która nawet wtedy, gdy wierni nie mogą być obecni, jest aktem Chrystusa i Kościoła”¹⁰¹, w którym kapłan zawsze działa na zbawienie ludu.

45. W odprawianiu Mszy św. trzeba wiernie przestrzegać przepisów Kościoła.

Nie wolno nikomu, nawet kapłanowi, szczególnie w odprawianiu Mszy św., na własną rękę dodawać cokolwiek do liturgii, odejmować lub zmieniać; wyjątek stanowi tu najwyższa władza kościelna i zgodnie z przepisem prawa, biskup oraz Konferencja Biskupów¹⁰². Toteż niech sobie kapłani wezmą do serca, by tak przewodniczyli sprawowaniu Eucharystii, iżby wierni byli świadomi, że uczestniczą w obrzędzie ustanowionym nie mocą prywatnej powagi¹⁰³, lecz w publicznym kulcie Kościoła, którego kierownictwo sam Chrystus przekazał Apostołom i ich następcom.

46. W doborze różnych form odprawiania pierwszeństwo należy się użyteczności duszpasterskiej.

„Należy czuwać, by w czynności liturgicznej zachowywano nie tylko zasady ważnej i godziwej celebracji, lecz także aby wierni uczestniczyli w niej świadomie, czynnie i owocnie”¹⁰⁴. Dlatego kapłani winni się starać o dobór z dopuszczalnych przez prawo form odprawiania Mszy św. takich, które w poszczególnych wypadkach wydają się lepiej odpowiadać potrzebie wiernych lub ich pożytkowi i uczestnictwie.

47. Koncelebra.

Przez koncelebrowanie Eucharystii trafnie uwidacznia się jedność ofiary i kapłaństwa, a ilekroć wierni uczestniczą w niej czynnie, ujawnia się w sposób szczególny jedność ludu Bożego¹⁰⁵, zwłaszcza, gdy przewodzi w tym biskup¹⁰⁶.

Koncelebra symbolizuje ponadto i umacnia braterskie więzy między kapłanami, gdyż „na mocy wspólnych święceń kapłańskich i posłannictwa wszyscy kapłani złączeni są wzajemnie węzłem głębokiego braterstwa”¹⁰⁷.

Dlatego, jeśli temu nie przeszkadza pożytek wiernych (który trzeba zawsze brać pod uwagę z uścisłą duszpasterską troskliwością), i każdemu kapłanowi pozostawia się zupełną wolność odprawiania Mszy św. pojedynczo, lepiej by było, aby kapłani sprawowali Eucharystię w ten wspólny sposób zarówno we wspólnotach kapłańskich, jak i w zgromadzeniach, zbierających się w ustalonych czasach i w innych podobnych okolicznościach, Ci, co żyją wspólnie lub służą temu samemu Kościołowi, niech chętnie zapraszają przygodnych kapłanów do swej koncelebry.

Stąd to miarodajni przełożeni niech ułatwiają, a nawet popierają koncelebre ilekroć potrzeba duszpasterska lub inna uzasadniona przyczyna tego wymaga czego innego.

Możliwość koncelebrowania dotyczy również głównych Mszy św. w kościołach i kaplicach publicznych i półpublicznych przy semina-

riach, kolegiach i instytucjach kościelnych oraz zakonach i stowarzyszeniach żyjących we wspólnocie bez ślubów. Gdzie jednak istnieje wielka ilość kapłanów, miarodajny przełożony może zezwolić na koncelebrę nawet kilkakrotnie w ciągu tego samego dnia, ale w kolejności czasowej lub w różnych miejscach świętych.

48. Przyrządzanie chleba do koncelebry.

Jeżeli stosownie do Rytuału obowiązującego w koncelebrowaniu Mszy św., n. 17, przyrządza się na koncelebrę hostię większych rozmiarów, trzeba się starać, by wedle utartego zwyczaju była takiego kształtu i takiego wyglądu, jakie ze wszech miar przystoją tak wielkiej tajemnicy.

Część III.

KULT NAJŚWIĘTSZEJ EUCHARYSTII JAKO SAKRAMENTU TRWAŁEGO

I. CELE PRZECHOWYWANIA EUCHARYSTII I MODLITWA PRZED NAJŚW. SAKRAMENTEM.

49. Cele przechowywania Eucharystii poza Mszą św.

Nie od rzeczy będzie przypomnieć, że zasadniczym i pierwotnym celem przechowywania w kościele świętych Postaci poza Mszą św. jest udzielenie Wiatyku; drugorzędnym zaś celem jest rozdawanie Komunii św. poza Mszą św. i adoracja Pana naszego Jezusa Chrystusa ukrywającego się pod tymi Postaciami¹⁰⁸. Albowiem „przechowywanie świętych Postaci dla chorych wytworzyło chwalebny zwyczaj adorowania tego niebiańskiego posiłku, przechowywanego w świątyniach. Ten zaś kult adoracji opiera się na mocnej i trwałej podstawie”¹⁰⁹, głównie dlatego, że wiara w rzeczywistą obecność Pana prowadzi całkiem naturalnie do zewnętrznego i publicznego uwidocznienia tejże wiary.

50. Modlitwa przed Najświętszym Sakramentem.

Gdy zaś wierni oddają cześć Chrystusowi obecnemu w Sakramencie, niech pamiętają, że ta obecność wywodzi się z Ofiary i zmierza do Komunii św. sakramentalnej i duchowej zarazem.

A więc pobożność, skłaniająca wiernych, by udawali się do świętej Eucharystii, pociąga ich do całkowitego udziału w tajemnicy paschalnej, i do odpowiedzi wdzięcznym sercem za dar z samego siebie Tego, który przez swoje człowieczeństwo nieustannie wlewa Boże życie w członki swojego ciała¹¹⁰. Przebywając przy Chrystusie Panu, zażywają najgłębszej Jego poufałości i wylewają przed Nim swe serca za siebie i wszystkich swoich, modlą się o pokój i zbawienie świata. Oddając w ofierze z Chrystusem całe swe życie Ojcu w Duchu Świętym czerpią z tego przedziwnego obcowania wzrost w wierze, nadziei i miłości. Tak to podsycają owe właściwe dyspozycje, by dzięki nim mogli z należytą pobożnością obchodzić pamiętkę Pańską i przyjmować często ów chleb dany nam przez Ojca.

Niech więc wierni się starają, by stosownie do własnego trybu życia, oddawali cześć Chrystusowi Panu w Sakramencie. Pasterze zaś niech ich ku temu pociągają własnym przykładem i zachęcają słowami¹¹¹.

51. Ułatwienie wiernym wstępu do kościołów.

Niech pasterze dopilnują tego, żeby wszystkie kościoły i kaplice publiczne, gdzie się przechowuje najświętszą Eucharystię były otwarte

przynajmniej przez większą ilość godzin rannych i późniejszych, wierni mogli się łatwo pomodlić przed najświętszym Sakramentem.

II. Miejsce przechowywania Eucharystii

52. Tabernakulum

Gdzie zgodnie z prawem można przechowywać Eucharystię, nie można jej strzec nieustannie czyli na stałe inaczej, jak tylko na jednym ołtarzu tegoż kościoła¹¹². Dlatego z zasady w poszczególnych kościołach winno być jedno tabernakulum. Musi ono być trwałe i nienaruszalne¹¹³.

53. Kaplica na przechowywanie Najświętszego Sakramentu.

Miejsce w kościele lub w kaplicy, gdzie w tabernakulum przechowyuje się Eucharystię, niech będzie naprawdę okazałe. Wypada, żeby było zarazem odpowiednie na prywatną modlitwę, tak by wierni nie przestali dogodnie i z korzyścią czcić prywatnym kultem Pana w Sakramencie¹¹⁴. Dlatego zaleca się, żeby tabernakulum, w miarę możliwości, ustawiono w kaplicy oddzielonej od środkowej nawy Kościoła, zwłaszcza w tych kościołach, gdzie często wypadają śluby i pogrzeby oraz w miejscach nawiedzanych przez wielu ze względu na zabytki sztuki i historii.

54. Tabernakulum na środku ołtarza lub w innej części kościoła.

„Najświętszą Eucharystię należy przechowywać w tabernakulum trwałym i nienaruszalnym, umieszczonym na środku ołtarza wielkiego lub bocznego, ale naprawdę okazałego, albo wedle prawomocnych zwyczajów i w poszczególnych wypadkach, zatwierdzonych przez miejscowego Ordynariusza, również w innej części kościoła, rzeczywiście dostojnej i należycie ozdobionej.

Wolno odprawiać Mszę św. twarzą do ludu, pomimo że na ołtarzu znajduje się tabernakulum małe, ale odpowiednie”¹¹⁵.

55. Tabernakulum na ołtarzu, gdzie odprawia się Mszę św. z udziałem ludu.

Przy odprawianiu Mszy św. stają się wyraziste kolejno te znamienne sposoby obecności Chrystusa w swoim Kościele¹¹⁶, w miarę jak najpierw ukazuje się On obecny w swym zgromadzeniu wiernych, zebranych w Jego imię, następnie zaś w swoim słowie, gdy się czyta i wyjaśnia Pismo św.: w osobie też szafarza; a wreszcie w osobiwy sposób pod postaciami eucharystycznymi. Stąd to, z uwagi na znak, bardziej odpowiada istocie świętej celebry, żeby w miarę możliwości nie było no ołtarzu, na którym odprawia się Mszę św., już od początku Mszy, obecności eucharystycznego Chrystusa — która jest owocem konsekracji i jako taka ma się okazać przez przechowywanie świętych Postaci w tabernakulum.

56. Tabernakulum przy budowie nowych kościołów i przeróbce kościołów oraz ołtarzy już istniejących.

Wypada, żeby przy budowie nowych kościołów mieć dobrze na uwadze zasady ustalone w numerach 52 i 54.

Przeróbki zaś kościołów lub ołtarzy już istniejących można dokonywać tylko zgodnie z n. 24 niniejszej Instrukcji.

57. Sposób uwidocznienia obecności Najświętszego Sakramentu w tabernakulum.

Trzeba uważać, żeby zaznaczyć dla wiernych obecność najświętszej Eucharystii w tabernakulum przez konopeum lub w inny odpowiedni sposób, określony przez miarodajną władzę.

Wedle przyjętego zwyczaju winna przy tabernakulum płonąć wiecz- nie lampka jako znak czci składanej Panu ¹¹⁷.

III. POBOŻNE I ŚWIĘTE PRAKTYKI EUCHARYSTYCZNE

58. Kościół poleca usilnie nabożeństwo tak prywatne jak i publiczne do Sakramentu ołtarza również poza Mszą św., wedle zasad ustalonych przez prawomocną władzę oraz w niniejszej Instrukcji, ponieważ Ofiara eucharystyczna jest źródłem i punktem szczytowym całego życia chrze- ścijańskiego ¹¹⁸.

Wypada więc w razie uroczystego i przeciągającego się dłużej wy- stawienia, by odbywało się ono na końcu Mszy św., w czasie której konsekruje się hostię do wystawienia ku adoracji. Sama zaś Msza św. ma się zakończyć na „Benedicamus Domino” z opuszczeniem błogosła- wieństwa. W okazyjności wystawienia ¹²⁰ należy unikać skrzętnie tego wszystkiego, co w pewien sposób mogłoby przesłonić pragnienie Chrys- tusa, który ustanowił Najśw. Eucharystię głównie na to, by nam była przystępna na pokarm, pomoc i ulgę ¹²¹.

61. Zakaz odprawiania Mszy św. z wystawieniem Najświętszego Sa- kramentu.

Zakazuje się odprawiania Mszy św. w czasie trwania wystawienia Najświętszego Sakramentu w tej samej nawie kościoła, w czym nie mogą stać na przeszkodzie dotąd istniejące zezwolenia lub odmienne tradycje, zasługujące nawet na osobną wzmiankę.

Albowiem poza przytoczonymi w n. 55 niniejszej Instrukcji powoda- mi, sprawowanie tajemnicy eucharystycznej zawiera w sposób dosko- nały te wewnętrzne zespolenie, do którego wystawienie usiłuje dopro- wadzić wiernych i dlatego nie potrzebuje takiego wsparcia.

Jeżeli wystawienie Najświętszego Sakramentu przedłuża się na jeden lub więcej następujących dni, trzeba je przerywać na czas odprawiania Mszy św., chyba że Mszę św. odprawia się w kaplicy oddzielonej od nawy wystawienia i przynajmniej niektórzy wierni zostają na adoracji.

Jeśliby gdzieś powstało zdziwienie wiernych na skutek przerywania starego przeciwnego zwyczaju, niech miejscowy Ordynariusz wyznaczy odpowiedni czas, ale niezbyt długi, na pouczenie wiernych, zanim zo- stanie przepis wprowadzony w życie.

62. W jaki sposób należy urządzić obrzęd wystawienia?

Jeżeli wystawienie jest krótkie, należy postawić puszkę lub mon- strancję na menzie ołtarza; jeżeli się zaś przeciąga na dłuższy czas, można posłużyć się tronem, ustawionym na wyniosłym miejscu, trzeba się jednak wystrzegać, żeby on nie był wysoko i daleko.

Na przeciąg trwania wystawienia trzeba wszystko wyciszyć, by wierni zatopieni w modlitwie, obcowali z Chrystusem Panem.

Dla podsycenia wewnętrznej modlitwy dopuszczalne są czytania Pi- sma św. z homilią lub krótkie egzorty, które by wprowadzały w lepszą ocenę tajemnicy eucharystycznej. Przystoi też, żeby wierni odpowiadali śpiewem na słowo Boże. Wypada, by w odpowiednich momentach pa- nowała święta cisza.

Na końcu wystawienia udziela się błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem.

Jeżeli używa się języka narodowego, można zamiast hymnu „Tantum ergo”, śpiewanego przed błogosławieństwem, posłużyć się, wedle uznania Konferencji Biskupów, inną pieśnią eucharystyczną.

63. Coroczne uroczyste wystawienie.

W kościołach, w których się stale przechowuje Eucharystię, corocznie może się odbywać uroczyste wystawienie Najświętszego Sakramentu ciągnące się przez jakiś czas, choć nie ściśle nieustannie, by miejscowa wspólnota gorliwiej rozważała i czciła tę tajemnicę.

Takie wystawienie niech się jednak odbywa tylko wtedy, jeżeli przewiduje się odpowiedni napływ wiernych, za zgodą miejscowego Ordynariusza i wedle ustalonych norm.

64. Długotrwałe wystawienie.

Ordynariusz zaś miejscowy może nakazać w jakiejś ważnej i ogólnej potrzebie modlitwy błagalnej przed Najświętszym Sakramentem, ciągnące się przez dłuższy czas (które mogą być ściśle nieustanne), urządzane w tych kościołach, do których wierni napływają tłumnie.

65. Przerwa w wystawieniu.

Tam, gdzie z braku odpowiedniej ilości uczestników adoracji nie może się bez przerwy odbywać wystawienie, wolno Najświętszy Sakrament schować do tabernakulum w godzinach przedtem ustalonych i ogłoszonych, ale nie częściej niż dwa razy dziennie, np. około południa i w porze nocnej.

To schowanie zaś może się odbywać w sposób prostszy i bez śpiewu: mianowicie kapłan ubrany w komżę i stulę po krótkiej adoracji chowa Najświętszy Sakrament do tabernakulum. W podobny sposób odbywa się znów w oznaczonym czasie wystawienie; dokonawszy go kapłan po krótkiej adoracji odchodzi.

66. Krótkie wystawienie.

Nawet krótkie wystawienia najświętszego Sakramentu, odbywające się wedle zasad prawnych, tak należy ułożyć, by przed błogosławieństwem Najświętszym Sakramentem poświęcić w nich pewien czas, zależnie od potrzeb, na czytanie słowa Bożego, śpiewy, prośby i modlitwę spędzoną, czas jakiś w ciszy.

Ordynariusze miejscowi winni dopilnować, by takie wystawienia najświętszego Sakramentu odbywały się zawsze i wszędzie z należytą czcią.

Zakazuje się wystawienia, odbywającego się po Mszy św. wyłącznie dla udzielania błogosławieństwa.

VI. KONGRESY EUCHARYSTYCZNE

67. W czasie Kongresów eucharystycznych winni wierni starać się wniknąć głębiej duchem w tę przeświątą tajemnicę, mając na uwadze różne jej aspekty (por. n. 3 niniejszej Instrukcji). Niech ją zaś święcą wedle wskazań Soboru Watykańskiego II i oddają cześć przez modlitwę prywatną oraz przez pobożne praktyki, szczególnie w czasie podniosłej procesji, ale tak, żeby wszystkie przejawy pobożności osiągnęły swój szczyt w uroczystości odprawianej Mszy św.

Wypada, żeby w czasie trwania Kongresu eucharystycznego przy-
najmniej Kongresu całego kraju, zarezerwowano dla nieustannej ado-
racji kilka kościołów.

Papież Paweł VI podczas audiencji udzielonej dnia 13 kwietnia
1967 r. J.E. Arkadiuszowi Kard. Larraona, Prefektowi tejże Świętej Kon-
gregacji, zatwierdził niniejszą Instrukcję i powagą swą umocnił oraz
nakazał ogłosić, postanawiając równocześnie, by nabrała mocy poczy-
nając od dnia 15 sierpnia 1967 r. święta Wniebowzięcia Najśw. Maryi
Panny.

Nic temu przeciwnego nie może bynajmniej stać na przeszkodzie.

W Rzymie, dnia 25 maja 1967 r., w święto Bożego Ciała.

Jakub Kard. LERCARO
Arcybiskup Boloński

ARKADIUSZ M. KARD. LARRAONA
Prefekt Św. K.O.

Przewodniczący Rady do wykona-
nia Konstytucji o świętej

FERDYNAND ANTONELLI
Arcyb. tytuł. Idikr.

Liturgii

Sekretarz Św. K.O.

- 1 Por. Sob. Wat. II. Konst. o św. Liturgii, nn. 2, 41, 47; AAS 56 (1964), str. 97—98, 111, 113.
- 2 Por. tamże, nn. 48—54, 56; AAS 56 (1964), str. 113—115.
- 3 Por. tamże, nn. 55, 57; AAS 56 (1964), str. 115—116.
- 4 Por. Konst. dogm. o Kościele, nn. 3, 7, 11, 26, 28, 50; AAS 57 (1965), str. 6 9—11, 15—16, 31—32, 33—36, 55—57.
- 5 Konst. past. o Kościele w świecie współcz., n. 38; AAS 58 (1966), str. 1055—1056.
- 7 AAS 39 (1947), str. 547—572; por. przemów. do uczestn. Międzynar. zjazdu li-
turg. W Assyżu, 22 Września 1956; AAS 48 (1956), str. 715—724.
- 8 AAS 57 (1965), str. 753—774.
- 9 Konst. dogm. o Kościele, n. 7; AAS 57 (1965), str. 9.
- 10 Konst. o św. Liturgii, n. 47; AAS 56 (1964), str. 113.
- 11 Tamże, nn. 6, 10, 47, 106; AAS 56 (1964), str. 100—102, 113, 126, Dekr. o posłu-
dze i życiu kapł., n. 4; AAS 58 (1966), str. 995—997.
- 12 Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”; AAS 57 (1965), str. 762.
- 13 Por. Pius XII, Encykl. „Mediator Dei”; AAS 39 (1947), str. 564—566.
- 14 Por. Konst. o św. Liturgii, n. 47; AAS 56 (1964), str. 113.
- 15 Por. Sob. Tryd., ses. 22, Dekr. o Mszy św., r. 1; Denz. 938 (1741).
- 16 Por. Konst. dogm. o Kościele, n. 11; AAS 57 (1965), str. 15—16; Konst. o św.
Liturgii, nn. 47—48; AAS 56 (1964), str. 113; Dekr. o posłudze i życiu kapł.,
nn. 2, 5; AAS 58 (1966), str. 991—993; 997—
999; Pius XII, Encykl. „Mediator Dei”;
AAS 39 (1947), str. 552; Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”; AAS 57 (1965),
str. 561.
- 17 Por. Konst. o św. Liturgii, nn. 26—28; AAS 56 (1964), str. 107; i niżej n. 44.
- 18 Por. niżej n. 49.
- 19 Por. Konst. o Kościele, n. 11; AAS (1965), str. 15—16; Konst. o św. Liturgii,
n. 41; AAS 56 (1964), str. 111; Dekr. o posłudze i życiu kapł., nn. 2, 5, 6; AAS
999—1001; Dekr. o Ekumen., n. 15; AAS 57 (1965), str. 101—102.
- 20 Sob. Tryd., ses. 13, Dekr. o Eucharystii, r. 5; Denz. 878 (1643).
- 21 Por. Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”; AAS 57 (1965), str. 769—770; Pius
XII, Encykl. „Mediator Dei”; AAS 39 (1947), str. 569.
- 22 Por. Ses. 13, Dekr. o Eucharystii, n. 4; Denz. 877 (1642); kan. 2; Denz. 884 (1652).
- 23 Por. powyższe dokumenty, o ile mówią o fiersze Mszy św.: o jednym i dru-
gim aspekcie tajemnicy mówi Dekr. o posłudze i życiu kapł., nn. 5, 18; AAS
58 (1966), str. 997—999, 1018—1019; Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”; AAS
58 (1966), str. 991—993,
997—999.
57 (1965), str. 754; Pius XII, Encykl. „Mediator Dei”; AAS 39 (1947), str. 547—
572; Przemów. do uczestn. międzynarod. zjazdu liturg. W Assyżu, 22 wrz. 1956;
AAS 48 (1956), str. 715—723.
- 24 Por. Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”; AAS 57 (1965), str. 769—772; Pius
XII, Encykl. „Mediator Dei”; AAS 39 (1947), str. 547—572; Św. Kongr. Obrz.,
Instr. „De musica sacra”, 3 wrz. 1958; AAS 50 (1958), str. 630—663; Instr. „Inter
Oecumenici”, 24 wrz., 1964; AAS 56 (1964), str. 877—900.

- 25 Por. Sob. Tryd. ses. 13, Dekr. o Eucharystii, n. 3: Denz. 876 (1639). Por. również św. Tomasz z Akwinu, Summa Theol. III, q. 60, a. 1.
- 26 Por. Konst. o św. Liturgii, nn. 33, 59: AAS 56 (1964), str. 108—109, 116.
- 27 Por. tamże, nn. 14, 17—18: AAS 56 (1964), str. 104—105.
- 28 Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 5: AAS 58 (1966), str. 997.
- 29 Por. Konst. dogm. o Kościele, n. 11: AAS 57 (1965), str. 15—16; Dekr. o Eku-
menizmie, nn. 2, 15: AAS 57 (1965), str. 91—92, 101—102.
- 30 Por. Konst. o św. Liturgii, n. 10: AAS 56 (1964), str. 102.
- 31 Tamże, n. 2: AAS 56 (1964), str. 97—98; por. również n. 41: AAS 56 (1964),
str. 111.
- 32 Modlitwa mozarabska: P.L. 96, 759 B.
- 33 Konst. dogm. o Kościele, n. 26: AAS 57 (1965), str. 31.
- 34 Konst. o św. Liturgii, n. 42: AAS 56 (1964), str. 111—112.
- 35 Św. Tomasz z Akw., Summa Theol. III, q. 73, a. 3.
- 36 Św. Leon W., Serm. 63,7; P.L. 7, 357 c.
- 37 Konst. dogm. o Kościele, n. 26: AAS 57 (1965), str. 31—32.
- 38 Konst. dogm. o Kościele, nn. 3, 7, 11, 26: AAS 57 (1965) str. 6, 9—11, 15—16,
31—32; Dekr. o Eku-
menizmie, n. 2: AAS 57 (1965), str. 91—92.
- 39 Por. tamże, nn. 15 i 22: AAS 57 (1965), str. 101—102, 105—106.
- 40 Tamże, n. 22: AAS 57 (1965), str. 106.
- 41 Tamże, n. 15: AAS 57 (1965), str. 102.
- 42 Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”: AAS 56 (1965), str. 773.
- 43 Por. Konst. o św. Liturgii, n. 7: AAS 56 (1964), str. 100—101.
- 44 Sob. Tryd., ses. 22, Dekr. o Mszy św., n. 2: Denz. 940 (1743).
- 45 Konst. o św. Liturgii, n. 7: AAS 56 (1964), str. 100—101.
- 46 Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”: AAS 57 (1965), str. 764.
- 47 Konst. o św. Liturgii, n. 56: AAS 56 (1964) str. 115.
- 48 Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 4: AAS 58 (1966), str. 995—997.
- 49 Tamże, n. 4: por. również n. 3 niniejszej Instrukcji.
- 50 Konst. dogm. o Bożym Objawieniu, n. 21: AAS 58 (1966), str. 827—828.
- 51 Konst. o św. Liturgii, nn. 14, 26, 30, 38: AAS (1964), str. 104, 107, 108, 110.
- 52 Konst. dogm. o Kościele, n. 10: AAS 57 (1965), str. 14—15; Dekr. o posłudze
i życiu kapł., n. 2: AAS (1966), str. 991—993; Paweł VI, Encykl. „Mysterium
Fidei”: AAS 57 (1965) str. 761.
- 53 Konst. dogm. o Kościele, n. 10: AAS 57 (1965), str. 14—15; Dekr. o posłudze
i życiu kapł., nn. 2, 5: AAS 58 (1966), str. 991—
993, 997—999.
- 54 Konst. o Liturgii, nn. 28—29: AAS (1964) str. 107—108.
- 55 Tamże, nn. 48, 106: AAS 56 (1964) str. 113, 124.
- 56 Tamże, n. 55: AAS 56 (1964), str. 115.
- 57 Św. Tomasz z Akw., Summa Theol. III, q. 70, a. 7 ad. 2.
- 58 Konst. o św. Liturgii, nn. 26—32: AAS 56 (1964), str. 107—108.
- 59 Św. Kongr. Obrz., Instrukcja „Musicam sacram”, 5 marca 1967 r. AAS 59,
(1967), str. 300—302.
- 60 Hippolit. Traditio Apostolica, 21: wyd. R. Bette 1963, str. 58—59; Konst. o św.
Liturgii, nn. 9, 10: AAS 56 (1964) str. 101—102; Dekret o apostolstwie św.
Kich, n. 3: AAS 58 (1966) str. 839—840; Dekret o miejscowej działalności Ko-
ścioła n. 30: AAS 58 (1966), str. 115; Missale Romanum. Ritus servandus in cele-
bratione Missae, 27 styczeń, 1965, n. 7.
- 61 Konst. past. o Kościele w świecie współczesnym, n. 43: AAS 58 (1966) str. 1063.
- 62 Dekret o posłudze i życiu kapł., n. 2: AAS 58 (1966), str. 1000.
- 63 Dekret o wychowaniu chrześcijańskim, n. 2: AAS 58 (1966), str. 730—731.
- 64 Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 5: AAS 58 (1966), str. 997—998.
- 65 Ses. 22, Dekr. o Mszy św., n. 8: Denz. 940 (1743).
- 66 Konst. o św. Liturgii, n. 28: AAS 56 (1964), str. 107.
- 67 Tamże, n. 41, str. 111; Konst. dogm. o Kościele, n. 26: AAS 57 (1965), str. 31—32.
- 68 Niniejsza Instrukcja, n. 67.
- 69 Konst. dogm. o Kościele, n. 3: AAS 57 (1965), str. 6.
- 70 Konst. o św. Liturgii, n. 54: AAS 56 (1964), str. 115.
- 71 Tamże, n. 11, str. 100—103.
- 72 Św. Kongr. Obrz., Instrukcja „Musicam sacram”, 5 marca 1967 r., n. 6, 8—11:
AAS 59 (1967) str. 300—303.
- 73 Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 5: AAS 58 (1966) str. 998.
- 74 Konst. o św. Liturgii, n. 124: AAS 56 (1964), str. 121.
- 75 Konst. o św. Liturgii, nn. 6 i 106, str. 100, 122.
- 76 Konst. o św. Liturgii, n. 106, str. 126.
- 77 Konst. o św. Liturgii, n. 106, str. 126.
- 78 Konst. o św. Liturgii, nn. 41—42: AAS 56 (1964), str. 111—112; Konst. dogm.
o Kościele, n. 26: AAS 57 (1965), str. 33—36; Dekr. o posłudze i życiu kapł.,
n. 5: AAS 58 (1966), str. 997—999.
- 79 Św. Kongr. Obrz., Instrukcja „Musicam sacram” 5 marca 1967 r., nn. 16 i 27:
AAS 59 (1967), str. 305 i 308.
- 80 Św. Kongreg. Obrz., Instrukcja „Inter Oecumenici”, 26 wrz. 1964, n. 60: AAS
56, 1964, str. 891.
- 81 Konst. o św. Liturgii, n. 55: AAS 56 (1964), str. 115.

- 82 Konst. o św. Liturgii, n. 55, str. 115: Missale Romanum, Ritus servandus in celebratione Missae, 27 stycz. 1965, n. 7.
- 83 Św. Kongr. Obrz. Rubricae Ereviarri et Missalis Romani, 26 lipca 1960, n. 502: AAS 52 (1960), str. 680.
- 84 Ses. 21, Dekr. o Komunii euchar., r. 1—3: Denz. 930—932. (1726—1729).
- 85 Ritus servandus in distribuenda communione sub utraque specie, 7 marca 1965, n. 1.
- 86 Pius XII, Encykl. „Mediator Dei”, AAS 39 (1947), str. 565—566).
- 87 AAS 56 (1964), str. 7; AAS 59 (1967) str. 374.
- 88 Sob. Tryd., ses. 13, Dekret o Eucharystii, r. 2: Denz. 875 (1638) również ses. 22 Dekr. o Mszy św., r. 1—2: Denz. 988 (1740) 940 (1743).
- 89 Sob. Tryd., ses. 13, Dekret o Eucharystii, r. 7: Denz. 880 (1646—1647).
- 90 C.I.C. kan. 859.
- 91 Św. Kongr. Sob. Dekret o codziennym przyjmowaniu Najśw. Euchar., 20 grudz. 1905, n. 6: AAS 38 (1905—1906), str. 401, n; Pius XII Encykl. „Mediator Dei”; AAS 39 (1947), str. 565.
- 92 Sob. Tryd. ses. 13, Dekr. o Eucharystii, r. 8: Denz. 881 (1648).
- 93 Pius XII, Encykl. „Mediator Dei”, AAS 39 (1947), str. 566.
- 94 C.I.C. kan. 864, 1.
- 95 C.I.C. kan. 865.
- 96 Konst. o św. Liturgii, n. 26: AAS 56 (1964), str. 107.
- 97 Konst. dogm. o Kościele, n. 26: AAS 57 (1965), str. 31—32.
- 98 Konst. o Liturgii, n. 41: AAS 56 (1964), str. 111.
- 99 Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 13: AAS 58 (1966), str. 1011: Konst. dogm. o Kościele, n. 28: AAS 57 (1965), str. 33—36).
- 100 Konst. o św. Liturgii, n. 28: AAS 56 (1964), str. 107.
- 101 Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 13: AAS 58 (1966), str. 1011—1012: Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei”: AAS 57 (1965), str. 762.
- 102 Konst. o św. Liturgii, n. 22 § 3: AAS 56 (1964), str. 106.
- 103 Św. Tomasz z Akw., Summa Theol. IIa—IIae, q. 93, a. 1.
- 104 Konst. o św. Liturgii, n. 11: AAS 56 (1964), str. 102—103; również n. 48, tamże str. 113.
- 105 Konst. o św. Liturgii, n. 57: AAS 56 (1964), str. 115—116; Św. Kongr. Obrz., Dekr. og. „Ecclesiae semper” 7 marca 1965: AAS 57 (1965), str. 410—412.
- 106 Konst. o św. Liturgii, n. 41: AAS 57 (1965), str. 111; Konst. dogm. o Kościele n. 28: AAS 57 (1965), str. 33—36; Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 7: AAS 58 (1966), str. 1001—1003.
- 107 Konst. dogm. o Kościele, n. 28: AAS 57 (1965), str. 35; Dekr. o posłudze i życiu kapł., n. 8: AAS 58 (1966), str. 1003—1005.
- 108 Św. Kongr. Sakr., Instrukcja „Quam plurimum”, 1 paźdz. 1949: AAS 41 (1949), str. 509—910; Sob. Tryd. ses. 13. Dekr. o Eucharystii, r. 6: Denz. 879 (1945); Św. Pius X, Dekr. „Sacra Trident, Synodus”, 20 grud. 1905: Denz. 1981 (3375).
- 109 Pius XII, Encykl. „Mediator Dei”: AAS 39 (1947), str. 568.
- 110 Dekret o posłudze i życiu kapł. n. 5. AAS 58 (1966), str. 997—999.
- 111 Tamże, n. 13 str. 1018—1019.
- 112 C.I.C., kan. 1268, § 1.
- 113 Kongr. Obrz., Instrukcja „Inter Oecumenici”, 26 wrz. 1964, n. 95: AAS 56 (1964), str. 898; Św. Kongr. Sakr., Instrukcja „Nulle unquam tempore”, 28 maja 1938, n. 4: AAS 30 (1938), str. 199—200.
- 114 Dekr. o posłudze i życiu kapł. n. 18: AAS 58 (1966), str. 1018—1019: Paweł VI, Encykl. „Mysterium Fidei” AAS 57 (1965), str. 771.
- 115 Św. Kongr. Obrz. Instrukcja „Inter Oecumenici”, 26 wrz. 1964, n. 95: AAS 56 (1964), str. 898.
- 116 Jak wyżej, n. 9.
- 117 C.I.C. kan. 1271.
- 118 Konst. dogm. o Kościele, n. 11: AAS 57 (1965), str. 15—16.
- 119 Konst. o św. Liturgii, n. 13: AAS (1964), str. 103.
- 120 Jak wyżej n. 62.
- 121 Św. Pius X. Dekr. „Sacra Trident, Synodus”, 20 grud. 1905: Denz. 1981 (3375).

Textus versio divulgatur

Curia Metropolitana

Cracoviae, die 29 Augusti 1967

Carolus Card. Wojtyła

Stephanus Marszewski

Vicancelarius Curiae

Zarządzenie Księży Biskupów polskich, wydane w związku z Instrukcją Świętej Kongregacji Obrzędów o kulecie Tajemnicy Eucharystycznej

Wydana w dniu 25 maja 1967 r. Instrukcja Świętej Kongregacji Obrzędów o czci Tajemnicy Eucharystycznej zawiera przepisy, oparte na postanowieniach soborowych, jako dalszy etap odnowienia świętej Liturgii.

Eucharystia jako ofiara jest źródłem i szczytem całego kultu Kościoła i całego życia chrześcijańskiego. Dlatego też instrukcja podnosi jak najbardziej cześć Eucharystii i przypomina, że w Kościele katolickim mają wszyscy oddawać Panu Jezusowi w Najśw. Sakramencie najwyższą cześć, należną prawdziwemu Bogu, Eucharystia bowiem jest nie tylko pamiątką męki i zmartwychwstania Chrystusa, oraz Sakramentem miłości, w którym zostało uwidocznione zwycięstwo i tryumf naszego Zbawiciela, ale jest w niej prawdziwie obecny sam Sprawca świętości, Jezus Chrystus i dlatego Najświętszy Sakrament stał się ośrodkiem całego życia Kościoła.

Zgodnie przeto z nauką Kościoła i jego odwieczną tradycją, zgodnie z pouczeniami Papieża, wśród których mamy najświeższą wypowiedź i jasno wyłożoną naukę o Eucharystii w encyklice Pawła VI „Mysterium Fidei”, wspomniana Instrukcja obejmuje przepisy, których celem jest pogłębiać i rozszerzać cześć Najśw. Sakramentu i umacniać zbawienią praktykę uczestniczenia w Eucharystycznej Ofierze, oraz przyjmowania Ciała Pana Jezusa w Komunii świętej.

Jednocześnie wszakże Instrukcja zawiera postanowienia, nadające tej czci odpowiednie formy, które dostosowuje do ogólnego kierunku soborowego odnowienia Liturgii świętej. Dąży ona do ujęcia czci publicznej, oddawanej Panu Jezusowi, utajonemu w Najśw. Sakramencie, w praktyczne normy, wskazujące wiernym jaką powinna być ich łączność z Panem Jezusem utajonym, oraz do zapewnienia kultowi Tajemnicy Eucharystycznej właściwego miejsca w Liturgii, które odpowiadałoby godności naszego Zbawiciela, aby wszyscy, należący do Kościoła, oglądali Eucharystię w całym jej blasku i osiągalni świętość życia.

Dlatego też w Instrukcji są podane niektóre przepisy nowe, wprowadzające pewne zmiany w dotychczasowych formach kultu Eucharystycznego. Zmiany te wymagają krótkich zarządzeń ze strony Episkopatu dla uniknięcia rozbieżności w spełnianiu posług liturgicznych, związanych z tajemnicą Eucharystyczną.

1. Przede wszystkim konieczną rzeczą jest, by Duchowieństwo przestudiowało dokładnie tekst Instrukcji i poznało zawarte w niej postanowienia, dotyczące kultu Eucharystii, te zwłaszcza, które wprowadzają pewne zmiany, dostosowane do postanowień Soboru, lub podyktowane względami duszpasterskimi.

2. Zgodnie z postanowieniem Instrukcji, wyrażonym w punkcie 17, należy unikać sprawowania równocześnie dwu czynności liturgicznych w tym samym kościele. » więc, gdy odprawiana jest Msza święta, nie można jednocześnie głosić kazania, (boza oczywiście Kazaniem, które wiąże się z tą Mszą), błogosławić małżeństw, udzielać Chrztu świętego, czy odmawiać modlitw brewiarzowych w chórze, co przykładowo wylicza sama Instrukcja.

3. W niedziele i święta podczas każdej Mszy św., odprawianej z udziałem wiernych, należy głosić słowo Boże we wszystkich kościołach i kaplicach, gdzie wierni uczestniczą we Mszy świętej.

4. Instrukcja zaleca, by w niedzielę i święta dawać pierwszeństwo Mszy świętej śpiewanej. Należy dolożyć wszelkich starań, by uczyć wiernych śpiewów mszalnych, odpowiadających wymaganiom liturgicznym i poziomem wykonania, podnoszących wielką godność Najśw. Ofiary.

5. Instrukcja zleca Konferencji Episkopatu udzielenie wskazań co do pozycji wiernych, przyjmujących Komunię świętą (p. 34). Konferencja Biskupów Polskich poleca utrzymać dotychczasowy stan rzeczy i nie wprowadzać praktyki przyjmowania Komunii świętej w pozycji stojącej, poza wypadkami, gdy chodzi o ludzi chorych, nie mogących bez trudności klękać, lub gdy do Komunii świętej przystępują małe dzieci.

6. Zgodnie z przepisem punktu 51 Instrukcji wszystkie kościoły nasze powinny być otwarte każdego dnia przez kilka godzin rannych i późniejszych, by wierni mogli nawiedzać Najświętszy Sakrament. Należy jednak zapewnić czułą opiekę nad kościołami, by ustrzec je od kradzieży, lub profanacji.

7. Instrukcja nakazuje, by Najśw. Sakrament przechowywać na jednym tylko ołtarzu kościoła, w trwałym i nieusuwalnym tabernakulum, umieszczonym na środku ołtarza wielkiego, albo bocznego, odpowiednio okazałego, lub według prawomocnych zwyczajów w poszczególnych wypadkach potwierdzonych przez Ordynariusza w innej części kościoła rzeczywiście godnej i należytej przyozdobionej.

Znakiem uwidaczniającym wiernym obecność Najświętszej Eucharystii na ołtarzu niech będzie czerwona lampka, błonca stale przed tabernakulum, której nie należy świecić przed innymi ołtarzami, oraz konopeum, okrywające tabernakulum, albo zamiast konopeum odpowiednie symbole eucharystyczne na tabernakulum, przedstawiające kielich, lub kłosy zboża i winogrona itp.

8. Instrukcja podnosi znaczenie procesji eucharystycznej (n. 59) podczas których chrześcijański lud składa publicznie wyznanie wiary i daje wyraz swej pobożności, co szczególnie ma miejsce w święto Bożego Ciała. Należy przeto podczas tej uroczystości prowadzić ze wszystkich kościołów procesje eucharystyczne zorganizowane godnie i pięknie po ulicach miast i wsi w obrębie własnej parafii.

9. Instrukcja nie przewiduje odprawiania Mszy świętej podczas trwania wystawienia Najświętszego Sakramentu w tej samej nawie kościoła, nie zabrania jednak odprawiania Mszy świętej w kaplicy oddzielonej od nawy Wystawienia, jeśli Wystawienie trwa jeden, lub więcej dni.

10. Pod koniec wystawienia Najświętszego Sakramentu należy udzielić błogosławieństwa eucharystycznego, po odświeżeniu „Tantum ergo”, wersetu i modlitwy. Można je śpiewać po polsku, dozwolone jest również odśpiewanie innej krótkiej pieśni polskiej, byleby to była pieśń treści eucharystycznej. Gdy śpiewa się hymn „Te Deum”, można bezpośrednio po odśpiewaniu hymnu, wersetów i modlitw związanych z „Te Deum”, udzielić błogosławieństwa Najśw. Sakramentem,opuszczając „Tantum ergo”.

11. Istnieje u nas zwyczaj urządzania procesji eucharystycznych podczas odpustów i świąt parafialnych. Procesje te należy odprawiać ousumie, w czasie której dokonuje się konsekracja hostie, przeznaczoną do wystawienia, jak to przewiduje punkt 60 Instrukcji.

12. Odprawiane w pierwsze piątki miesiąca Msze św. o Najśw. Sercu Jezusa należy wszędzie utrzymać, z tym zastrzeżeniem, że wystawienie Najśw. Sakramentu powinno się odbywać po Mszy świętej i wówczas można odmawiać litanie do Najśw. Serca Pana Jezusa, oraz związane z tym nabożeństwem modlitwy.

Warszawa, dnia 11 września 1967 r.

Na mocy polecenia Konferencji Episkopatu Polski

(—) † Fr. Jop
Przewodniczący Komisji
Liturgicznej Episkopatu Polski

Dekret o Komunii św. w szpitalach

Ponieważ w naszych czasach kwitnie zwyczaj częstego a nawet codziennego przyjmowania Komunii św., nawet przez chorych przebywających w szpitalach, w których jednak, biorąc pod uwagę ich nowoczesne budownictwo i rozkład wewnętrzny, zwyczaj ten napotyka na trudności, aby więc można było krótszym sposobem udzielać Najśw. Sakramentu wielu chorym. Święta Kongregacja Obrzędów postanowiła zmienić przepis Rytuału Rzymskiego tyt. V, rozdz. IV, n. 28 w następujący sposób:

1. W szpitalach, składających się tylko z jednego budynku, w którym znajduje się kaplica, kapłan w samej kaplicy odmawia wszystkie modlitwy przed i po Komunii św. według przepisów Rytuału Rzymskiego, poszczególnym zaś chorym przebywającym w poszczególnych pokojach, udziela Komunii św. z zastosowaniem jedynie formuły Komunijnej (chodzi o słowa „Ciało Chrystusa”),
2. W tych zaś szpitalach, gdzie jest wiele pawilonów, należy Najśw. Sakrament przenieść z czcią z kaplicy i złożony na stole, w odpowiednim miejscu, należycie przygotowanym, w poszczególnych pawilonach i tam kapłan odmawia modlitwy przed i po Komunii św. przepisane, udzielając następnie Komunii św. jak wyżej wspomniano.

Po złożeniu o tym wszystkim relacji Papieżowi Pawłowi VI przez niżej podpisanego Kardynała Prefekta Świętej Kongregacji Obrzędów, Jego Świątobliwość powyższe zmiany potwierdził i zatwierdził oraz zezwolił dla dogodności stosować.

Uchyła się wszystko, co mogłoby być sprzeczne z tym zarządzeniem,

Dnia 14 lutego 1966 r.

Arkadiusz M. Kardynał Larraona, Prefekt
Ferdynand Antonelli OFM, Sekretarz

PRYMAS POLSKI

WOTYWA DO M.B. NIEUSTAJĄCEJ POMOCY

STEFAN CARDINALIS WYSZYŃSKI

Warszawa, die 11 Nov. 1967

PRIMAS POLONIAE

N. 3359/67/P

(ad B 1 — 15/67)

DECRETUM

Annuentes precibus Episcopi in Gorzów, vigore specialissimarum facultatum a Sancta Sede Nobis tributarum, praesentibus litteris, attentis expositis, Decretum Nostrum de die 17. XII. 1964 a., N.4769/64/P. quo permissimus celebrationem S. Missae et Sacrificium de Beata Maria Virgine de Perpetuo Succursu, ad modum votivae III classis, in omnibus ecclesiis Ordinariatus Gorzoviensis, servatis omnibus clausulis praecedentis concessionis, benigne prorogamus.

Praesenti Indulto valituro ad triennium.

(L.S.)

(—) † Stefan Card. Wyszyński

W myśl powyższego indultu Ks. Prymasa przedłużamy niniejszym do 10. XI. 1970 r. nasze zezwolenie, ogłoszone w OK 10/64, p. 2, str. 25 i w G.W.K. 1965, str. 5 na odprawianie Mszy św. wotywniej III klasy do M.B. Nieustającej Pomocy w każdą środę, we wszystkich kościołach Diecezji Gorzowskiej, gdzie odprawia się Nieustającą Nowennę.

EPISKOPAT POLSKI

Gorzów Wlkp., dnia 18 listopada 1967 r.

Znak: B 2 — 33/67

(L.S.)

(—) † Wilhelm Pluta
BISKUP GORZOWSKI

(—) Ks. Jagodziński
Kancierz Kurii)

BISKUP GORZOWSKI

Zarządzenie

Uchwała Konferencji Episkopatu z dnia 18. VI. 1964 r. zezwalająca proboszczom aktualnego miejsca zamieszkania petenta na wystawianie metryk zastępczych, ułatwiła ogromnie komplikowaną nieraz nadmierne procedurę w tej sprawie. Wprowadziła jednak konieczność ścisłego ustalenia postępowania w takich wypadkach oraz jasnego rozgraniczenia między nakazaną w Diecezji Gorzowskiej „Księgą uzupełniającą ochrzczonych” a „Księgą metryk zastępczych”, nakazaną przez powyższą Uchwałę. W związku z tym zarządzamy niniejszym co następuje:

I. Księgą uzupełniającą ochrzczonych.

- § 1. W myśl zarządzenia z dnia 26 listopada 1947 r. (Z.A.A. 1947, s. 396—398) przypomnianego w OK 17/61, p. 4, s. 57 — należy założyć we wszystkich parafiach, które zostały kanonicznie erygowane przed r. 1945, a nie posiadają kompletnych roczników chrztu z tego okresu, „Księgę uzupełniającą ochrzczonych”.

§ 2. Księga ta powinna być oprawna i zawierać co najmniej 45 formularzy, które są identyczne z formularzem zwyczajnej księgi ochrzczonych. Na czele każdego formularza należy z góry wpisać poszczególne roczniki, np. od 1900—1945, a w razie potrzeby również lata dawniejsze.

§ 3. Do „Księgi uzupełniającej” należy wpisywać wszystkie chrzty, udzielone na terenie tej parafii, kanonicznie erygowanej przed r. 1945, stwierdzone bądź to na podstawie zeznań świadków lub samych ochrzczonych, bądź też na podstawie przesłanych do parafii zawiadomień o bierzmowaniu, małżeństwie, święceniach itp. osób ochrzczonych na jej terenie.

A. Ilekroć więc do Rządcy parafii, erygowanej przed r. 1945 zgłoszą się wierni, ochrzczeni w jej kościołach przed 8. V. 1945 z prośbą o metrykę chrztu św., rządcą kościoła spíše protokół, w którym przynajmniej jeden wiarogodny świadek zezna pod przysięgą fakt chrztu petenta oraz okoliczności, na podstawie których wie o tym fakcie.

Protokół zaopatrzony w pieczęć kościelną podpisują świadkowie i rządcą parafii. Na podstawie takiego protokołu zapisuje on chrzest pod odpowiednim rocznikiem w „Księdze uzupełniającej ochrzczonych”. Na marginesie zapisu chrztu należy odnotować datę oraz numer bieżący protokołu, który należy przechowywać w osobnej teczce z napisem „Podstawy wpisów do Księgi uzupełniającej ochrzczonych”.

W oparciu o dokonany zapis może rządcą kościoła wystawić metrykę chrztu św. na urzędowym formularzu, na którym jednak zaznacza, że wystawiono ją według zapisu w „Księdze uzupełniającej ochrzczonych” na podstawie zeznań świadków.

B. Jeżeli petent nie może przedstawić żadnego świadka, a chrzest otrzymał w wieku dorosłym, lub też — mimo że był ochrzczony w wieku niemowlęcym — wie o tym fakcie, gdyż widział już naocznie swoją metrykę chrztu, albo znał rodziców chrzestnych, albo też słyszał od swych rodziców czy chrzestnych czy od innych wiarogodnych ludzi, że jest ochrzczony — należy spisać z nim zaprzysiężony protokół, w którym petent zezna powyższe okoliczności (Instrukcja Episkopatu z 9. 9. 1946, nr 43 i 44, oraz GWK 1962, str. 315). Na podstawie takiego protokołu należy chrzest zapisać i wystawić metrykę jak wyżej pod A. W wypadkach wątpliwych sprawę należy przedstawić do decyzji Kurii.

C. Jeżeli rządcą parafii otrzyma zastępczą metrykę, sporządzoną w innej parafii na podstawie Uchwały Konferencji Episkopatu z 18. VI. 1964, albo też zawiadomienie o bierzmowaniu, zawartym małżeństwie, przyjętych wyższych święceniach lub złożonych uroczystych ślubach zakonnych osób ochrzczonych na terenie zarządzanej przez niego parafii, których chrzest nie figuruje w odnośnej księdze metrykalnej, przyjmuje fakt chrztu jako dostatecznie stwierdzony i wpisuje pod właściwym rocznikiem księgi uzupełniającej wszystkie szczegóły, wynikające z otrzymanego zawiadomienia. Zawiadomienie oraz wszelkie uzupełniające dokumenty należy odłożyć do w/w teczki, zaznaczając na nich rocznik i nr bieżący adnotacji.

§ 4. „W Księdze uzupełniającej ochrzczonych” należy dokonywać na marginesie zapisu chrztu wszelkich adnotacji o bierzmowaniu, wyższych święceniach, uroczystych ślubach zakonnych, zgonie itp. w myśl kan. 490 § 2 KPK.

- § 5. Na żądanie należy wystawiać również nowe metryki chrztu według zapisów w „Księdze uzupełniającej ochrzczonych” z uwzględnieniem wszystkich adnotacji marginesowych.

II. Księga metryk zastępczych chrztu świętego

- § 1. W myśl uchwały Konferencji Episkopatu z dnia 18. 6. 1964 (GWK 1964, str. 264), w razie niezapisania chrztu do księgi metrykalnej parafii urodzenia, względnie w razie niemożności osiągnięcia metryki chrztu z tej parafii (poza granicami Polski, księgi zniszczone), Proboszcz obecnego miejsca zamieszkania petenta może w razie potrzeby wystawić „zastępczą metrykę chrztu św.” na podstawie zaprzysiężonych zeznań wiarogodnych świadków, lub samego petenta, w myśl Instrukcji Diecezjalnej, ogłoszonej w GWK 1962, str. 315.
- § 2. Proboszcz wystawiający „zastępczą metrykę chrztu” **udzielnego w obcej parafii**, zapisuje wszystkie dane w osobnej „Księdze metryk zastępczych”, innej niż poprzednio omówiona „Księga uzupełniająca ochrzczonych”, która zawiera akty chrztów, udzielonych na terenie **własnej parafii**.
- § 3. Każdy rządcą parafii jest więc zobowiązany do założenia i prowadzenia „Księgi metryk zastępczych”.
- § 4. „Księga metryk zastępczych” powinna być oprawna i zawierać odpowiednią do potrzeb ilość formularzy, takich samych jak formularze zwyczajnej księgi chrztów.
- § 5. Odpis podstawowych dokumentów i zastępczej metryki, należy przekazać, jeżeli jest to możliwe, do parafii, gdzie petent był ochrzczony, by tam dokonano odpowiedniego zapisu w księdze metrykalnej. Jeżeli więc parafia miejsca chrztu jest obecnie w Polsce, należy przesłać ww. dokumenty do właściwej Kurii z prośbą, by nakazała zapisanie aktu chrztu w parafialnej księdze metrykalnej. Dokumenty, dotyczące chrztów w parafiach Zabuzzańskich, należy przesłać do właściwych Kurii.
- a) Kuria Arcybiskupia
Lubaczów k/Przemyśla
ul. Mickiewicza 77
 - b) Kuria Biskupia
Drohiczyn n/Bugiem
 - c) Kuria Arcybiskupia
Białystok
ul. Kościelna 1
 - d) Dla byłej Diecezji Łuckiej
Sekretariat Prymasa Polski
Warszawa
ul. Miodowa 17
- § 6. We własnej „Księdze metryk zastępczych”, na marginesie aktu, który może być wpisany do ksiąg metrykalnych właściwej parafii, należy zrobić adnotację „metrykę do ślubu wystawia parafia w ...” Jest bowiem konieczne ustalenie jednej centrali zapisów dla uniknięcia bigamii.

- § 7. Na marginesie aktu chrztu św. w „Księdze metryk zastępczych” należy odnotować bierzmowanie, związek małżeński, święcenia wyższe, uroczyste śluby itp. Jeżeli akt chrztu został wpisany do ksiąg metrykalnych parafii chrztu, przesyła się te zawiadomienia do tej parafii, by tam, jako w centrali zapisów, dokonano odpowiednich adnotacji. Zawiadomienie dotyczące parafii zabużańskich, należy przesłać do ich Kurii.
- § 8. Zanim proboszcz przystąpi do pobłogosławienia małżeństwa na podstawie zastępczej metryki chrztu, wystawionej w innej parafii, winien zwrócić się do proboszcza, który metrykę wystawił, oraz do proboszcza miejsca chrztu, jeżeli jest ona osiągalna w granicach Polski, a w przeciwnym wypadku — do właściwych Kurii podanych w § 5. Jest to konieczne celem upewnienia się, czy w jednej z tych parafii nie ma adnotacji o zawartym już małżeństwie. Po udzieleniu sakramentu małżeństwa powinien powiadomić o tym zarówno parafię, wystawiającą zastępczą metrykę, jak i parafię chrztu, jeżeli ta jest osiągalna, lub też Kurię właściwą dla odnośnej parafii zabużańskiej.
- § 9. Dokumenty odnoszące się do metryki zastępczej należy przechowywać, według kolejności zapisów w osobnej teczce z napisem „Podstawy wpisów do księgi metryk zastępczych”.
- § 10. Przypominamy raz jeszcze, że rzadca parafii może wystawić metrykę zastępczą tylko wtedy, jeżeli mimo usilnych starań nie może osiągnąć metryki z parafii chrztu petenta. W wypadku chrztu poza granicami Polski, prośbę skierowuje proboszcz w imieniu petentów, bezpośrednio a nie przez Kurię,

A. O metrykę z terenów zabużańskich, załączając znaczek skarbowy za 15 zł na adres:

Archiwum Akt Zabużańskich
Urząd Stanu Cywilnego
Warszawa-Śródmieście
Warszawa 1
ul. Nowy Świat 18.

B. — o metrykę z terenu Niem. Republiki Federalnej na adres:
Kuria dla Polaków w Niemczech

FRANKFURT/M
Alt Königstr. 19/II N.R.F.

C. — o metrykę z terenu Francji na adres:

Polska Misja Katolicka
263 bis, Rue St. Honore
PARIS I (Francja)

D. — o metrykę z terenu Belgii, na adres:

Polska Misja Katolicka
32, Avenue du Général de Gaulle,
BRUXELLES (Belgia)

E. — o metrykę z terenu Anglii, na adres:

Polska Misja Katolicka
2, Devonian Road
LONDON N. 1 (W. Brytania)

III. Uzupełnienie brakujących wpisów we właściwej Księdze chrztów

Zdarza się, że chrzest we własnej parafii, za poprzedników po 8. 5. 1945, nie został wpisany do księgi metrykalnej. Wówczas protokoły ze-
znań stwierdzających fakt chrztu należy przesłać do Kurii i za jej zgodą
wpisać akt chrztu do właściwej księgi chrztów według otrzymanych
z Kurii wskazówek.

IV. Stwierdzenie stanu wolnego

Zwracamy uwagę, że metryki zastępcze stwierdzają fakt chrztu św.
petenta. Należy więc w razie potrzeby przeprowadzić odrębne stwier-
dzenie stanu wolnego, jeżeli petent stara się o metrykę celem zawarcia
związku małżeńskiego.

Gorzów Wlkp., dnia 4 października 1967 r.

Znak: B 2 — 27/67

(—) † Wilhelm Pluta
BISKUP GORZOWSKI

L.S.

(- -) Ks. Edward Jagodziński
Konclerz Kurii

KOMUNIA ŚWIĘTA

w godzinach wieczornych

Mając na uwadze wysiłki duchowieństwa Diecezji Gorzowskiej nad
rozszerzeniem praktyki częstej Komunii św., przychylamy się do lic-
nych prośb duszpasterzy i na mocy uprawnień, przyznanych nam Motu
Proprio „Pastorale munus”, fac. 4 zezwalamy niniejszym na rozdziela-
nie Komunii św. we wszystkich kościołach parafialnych, filialnych i ka-
plicach publicznych, stanowiących ośrodki duszpasterskie, dla słusznej
przyczyny także poza godzinami, w których w myśl naszego zarządzenia
z 22. I. 1966 (GWK, str. 78—79) wolno odprawiać Msze św. popołud-
niowe i wieczorne.

Wolno więc rozdzielać Komunię św. o jakiegokolwiek porze doby od
godz. 00.00 do 24.00, jeżeli wierni dla słusznej przyczyny o to proszą.
Taką przyczynę może stanowić nie tylko niemożliwość ale nawet sama
niedogodność wiernych przystąpienia do Stołu Pańskiego w czasie
Mszy św. wieczornej, albo o innej porze. Wolno również rozdzielać
Komunię św. bez urządzania jakiegokolwiek nabożeństwa euchar-
ystycznego czy innych czynności świętych, z zachowaniem jednak ru-
bryk liturgicznych i Rytuału.

Zezwolenie niniejsze jest ważne aż do odwołania.

Gorzów Wlkp., dnia 26 października 1967 r.

(—) † Wilhelm Pluta
BISKUP GORZOWSKI

(L.S.)

(—) Ks. Edward Jagodziński
Konclerz Kurii

Przesunięcia personalne

Ks. Jankowicz Władysław C.M. — mianowany profesorem etyki społecznej i homiletyki w Diec. Sem. Duch. w Gościkowie Paradyżu.

Administratorami mianowani:

Ks. Abramski Jan — z Ośna w Choszczynie
Ks. Dziemianko Marian — ze Słupska w Łupawie
Ks. Karpiński Kazimierz — z Nowogardu w Kluczewie
Ks. Kuśnierz Tadeusz — z Waldowa w Dobiegniewie
Ks. Lipiec Adolf — z Morynia w Ośnie Lub.
Ks. Mackowicz Eugeniusz — z Zielonej G. w Bierzwniku
Ks. Maślona Stanisław — w Krajence
Ks. Meger Jan — z Kargowej w Głubczynie
Ks. Możdziej Franciszek — z Wełtynia w Pelczycach
Ks. Nejrzanowski Ferdynand — z Dębicy w Toporzyku
Ks. Olender Piotr — z Trzcińska Z. w Kargowej
Ks. Pawłowicz Józef — z Choszczna w Mierzynie
Ks. Sosnowski Ferdynand — z Węgorzyna w Trzebielinie
Ks. Wasik Bronisław — z Sielska w Moryniu
Ks. Wyciślik Alojzy — z Kluczewa w Trzemesznie
Ks. Żołędziejewski Miecz. — z Pelczyc w Trzcińsku Zdroju
Ks. Cuber Jan S.D.S. — w Krzywiniu
Ks. Jeszke Józef T.S. — z Sarbinowa w Nowogrodku
Ks. Lauferski Czesław T.S. — w Sarbinowie
Ks. Tomasik Janusz T.S. — w Kaławie
Ks. Łowiński Edmund C.M. — w Skwierzynie

Przesunięcia wśród wikariuszy

Ks. Dereń Mieczysław — z Mirosławca w Węgorzynie
Ks. Drewniany Adam — z St. Dąbrowy w Słupsku par. N.M.P.
Ks. Grajkowski Czesław — z Uniechowa w Międzyrzeczu
Ks. Guss Leon — z Międzyrzecza w Uniechowie
Ks. Fafara Edward — z Choszczna w Nowogardzie
Ks. Kłak Józef — z Ośna Lub. w Choszczynie
Ks. Kozakiewicz Jarosław — z Polic w Słupsku par. N.M.P..
Ks. Król Józef — z Brzezin w Dobiegniewie
Ks. Mizera Julian — z Gryfina w Człuchowie
Ks. Modliński Edward — z Kargowej w Policach
Ks. Pawlukowski Ryszard — z Toporzyka w Dębicy Kaszubskiej
Ks. Stoltz Stanisław — z Mirosławca w St. Dąbrowie
Ks. Strączyński Zbigniew — w Torzymiu
Ks. Tarczyński Ignacy — ze Szczecina Dąbia w Kargowej
Ks. Wójtowicz Władysław — z Człuchowa w Gryfinie
Ks. Błaszczynski Józef T.Chr. — z Torzymia w Maszewie
Ks. Bury Antoni T.Chr. — w Gryficach
Ks. Stojaczyk Wiesław T.Chr. — z Płot w Marianowie
Ks. Talaśka Marian T.Chr. — w Dobiegniewie
Ks. Filipowski Feliks MSF — w Ośnie
Ks. Mystkowski Ryszard T.J. w Szczecinie par. św. Andrzeja
Ks. Kotula Antoni SDS — w Łobezie
Ks. Nejman Zygmunt SDS — w Krzyżu
Ks. Barzowski Marian T.S. — w Boleszkowicach
Ks. Drożdż Tadeusz T.S. — w Białej
Ks. Jarzabek Kazimierz T.S. — w Pile par. św. Rodziny
Ks. Sawicki Józef T.S. — w Szczecinie Gumieńcach

Ks. Badeński Marceli OFMConv — w Sławnie
Ks. Kotlarczyk Antoni SCJ — w Krośnie
Ks. Stoszek Józef SCJ — w Krośnie
Ks. Masłowski Tadeusz CRI — w Drezdenku
Ks. Łącki Marian MS — z Trzcianki w Resku
Ks. Welter Zbigniew MS — z Kuźnicy w Trzciance
Ks. Woźniak Edward MS — w Resku
Ks. Załucki Józef MS — w Kuźnicy Czarnk.
Ks. Porossa Krzysztof C.M. — Słubicach
Ks. Surówka Czesław C.M. — w Skwierzynie

Księża urlopowani

Ks. Wojtunik Adolf MS — z Reska
Ks. Ignaczewski Henryk TS — z Kobylnicy
Ks. Zamiatała Edmund T.S. — z Czaplinka

Nominację na kapelana otrzymali

Ks. Skorupski Zygmunt — z Łupawy w Szarczu
Ks. Kaźmierczak Franciszek T.S. — w Szczecinku

W stan spoczynku przeniesiony

Ks. Jankowiak Teodor — z Trzemeszna

Zwolnienie z diecezji otrzymali:

Ks. Madey Czesław TS — z Nowogrodka
Ks. Mleczko Feliks CRL — z Drezdenka
Ks. Wojtkowiak Marian CRL — z Drezdenka
Ks. Prof. Kuczka Franciszek CM — z Gościkowa
Ks. Ptak Mieczysław CM — ze Słubic
Ks. Lipiec Stanisław CR — ze Złocienka
Ks. Banaś Marian SCJ — z Krosna
Ks. Kostyra Stanisław SCJ — z Krosna
Ks. Ciseł Placyd OFMConv — z Koszalina
Ks. Ignaszewski Marek OFMConv — z Koszalina
Ks. Lach Tomasz OFMConv — ze Sławna

Program kaznodziejski na rok 1967/68 c.d.

KAZANIA DLA DOROSŁYCH

Niedziela III po Wielkanocy — 5 maja

Temat dowolny

Niedziela IV po Wielkanocy — 12 maja

WARTOŚĆ I OWOCE NAJŚWIETSZEJ OFIARY

Cel: Pouczenie: nieskończona wartość, skończony przydział łask.
Przeżycie: o rzeczywistej skuteczności decyduje także moja wiara i miłość.

Zadanie: intensywnie angażować się w Najśw. Ofiarę.

Wstęp: „Gdy przyjdzie ów Duch prawdy, nauczy was wszelkiej prawdy” (Ewang.) Pod tchnieniem Ducha Świętego rozwija się w Kościele teologia i pomaga coraz lepiej rozumieć treść Objawienia. Duch Święty pomaga nam coraz głębiej pojmować wartość Mszy św.

- 1) Wartość ofiary Chrystusa, a więc także każdej Mszy św. jest nieskończona. Chrystus wysłużył raz na zawsze wszystkie łaski potrzebne dla zbawienia wszystkich ludzi i Msza św. je zawiera (Journet, 147).
- 2) Łaski faktycznie otrzymywane przez nas z Mszy św. są jednak ograniczone aktualnym stopniem pobożności (aktualną wiarą, miłością, współzawczym cierpieniem, osobistymi ofiarami):
 - a) tych, którzy się do niej przyczyniają (Kościoła jako całości, tych którzy mają bezpośredni udział),
 - b) i tych, za których jest odprowadzana (Journet, 148—50).
- 3) Faktyczna skuteczność Mszy św. chociaż różna — w zależności od mocy miłości Kościoła, jego członków, jest jednak **niezawodna**, bo chociaż Kościół ma w swoim łonie grzeszników, nigdy nie zabraknie mu miłości. Jest owocna także dla grzeszników całego świata, którym wyprasza łaskę skruchy (Journet, 151—56).
- 4) Bezценne owoce Mszy św. dla kapłana, ofiarodawców — tych, którzy prosili o jej odprowadzenie, tych, za których się odprowadza, całego Kościoła.
- 5) Maryja najpełniej skorzystała z Ofiary Chrystusa dzięki najwyższej wierze i miłości. Nasz wzór owocnego uczestnictwa.

Zakończenie: Cenić Mszę św. jako źródło łaski. Odstępować jej owoce bliżnim. Pamiętać jednak, że miara uzyskanych z niej łask zależy w dużym stopniu od osobistego zaangażowania przez wiarę i miłość.

Niedziela V po Wielkanocy — 19 maja

WPROWADZENIE DO KOMUNII ŚW.

Cel: Pouczenie: przebieg i znaczenie obrzędów komunijnych

Przeżycie: bez woli pojednania z braćmi nie ma prawa do jedności z Chrystusem.

Zadanie: czynne zaangażowanie w liturgię przedkomunijną, pojednanie z braćmi.

Wstęp: Chrystus wzywa do Komunii św. „Bierzcie i jedzcie” „Bądźcie wykonawcami słowa, a nie tylko słuchaczami” (lekcja). Uczta ofiarna naturalnym uwieńczeniem i dopełnieniem ofiary mszalnej (Pn 158—9).

- 1) Cała Msza św., zwłaszcza nasza duchowa śmierć w konsekracji, przygotowaniem do Komunii św.
- 2) Szczególne obrzędy przygotowawcze: Ojciec nasz, łamanie hostii zmieszanie postaci, pocałunek pokoju, „Baranku Boży” (Pn 176—189).
- 3) Uczymy się całe przygotowanie do Komunii przeżywać z Maryją (św. Ludwik de Monfort).

Zakończenie: Czynne zaangażowanie w liturgię przedkomunijną szkoła komunii z braćmi przez jedność i miłość. W tym tygodniu pogodzę się i pojednam z bliżnimi.

Uroczystość Wniebowstąpienia Pańskiego — 23 maja

PRZYGOTOWANIE NA POWTÓRNE PRZYJŚCIE PANA I LITURGIE NIEBIAŃSKĄ

Cel: Pouczenie: Życie jest oczekiwaniem na powtórne przyjście Pana i przygotowaniem do liturgii w niebie

Przeżycie: Msza św. zaczątkiem nieba

Zadanie: Pamiętać o celu ostatecznym i według niego orientować życie

Wstęp: „Ten Jezus, który spośród was wzięty jest do nieba, przyjdzie tak, jakoście Go widzieli idącego do nieba” (Ewang.)

- 1) Życie oczekiwaniem na powtórne przyjście Pana i pielgrzymką ku niebu (Tyt. 2, 13).
- 2) Jezus z nieba pomaga w przygotowaniu do życia wiecznego: „Siedząc po prawicy Ojca działa ustawicznie w świecie, aby prowadzić ludzi do Kościoła i przezeń mocniej ich z sobą jednaczyć, a karmiąc ich Ciałem i Krwią własną, uczynić ich uczestnikami swego chwalebnego życia” (KDK 48).
- 3) Liturgia doskonałym przygotowaniem i początkiem nieba (KL 8, KDK 50):
 - a) Liturgia ziemską — przedsmakiem i wprowadzeniem do niebiańskiej, gdzie Jezus siedzi po prawicy Bożej jako Sługa Świątyni i prawdziwego przybytku,
 - b) zaczątkiem pełnej chwały Bożej,
 - c) zaczątkiem wspólnoty ze Świętymi,
 - d) ustawicznym ożywieniem stałej tęsknoty za Panem.
- 4) Zadania pielgrzymów (KDK 48) realizowane mocą Najśw. Ofiary:
 - a) pragnąć życia z Chrystusem (Flp 1, 23),
 - b) przyoblekać się w zbroję Bożą, aby się oprzeć zasadzkom diabła i stawić opór w złym dniu (Ef 6, 11—13),
 - c) usiłować we wszystkim podobać się Panu, (2 Kor 5, 9),
 - d) ponieważ nie znamy dnia ani godziny jako dobrzy słudzy czuwać ustawicznie, byśmy zasłużyli wejść z Panem na gośdy (Mt 25, 31—46).
- 5) Przewodniczka w pielgrzymce wiary wzorem i przewodniczką drogi (KDK 58, 65).

Zakończenie: Pamiętać o właściwym celu i według niego orientować życie. Radować się z przyszłej chwały — Kol. 3, 4; Flp 3, 21.

Niedziela po Wniebowstąpieniu Pańskim — 26 maja

Międzynarodowy Dzień Środków Oddziaływania Społecznego — temat wyznaczy Komisja.

Niedziela Zesłania Ducha Świętego — 2 czerwca

UCZTA JEDNOŚCI I MIŁOŚCI RODZINY PARAFIALNEJ

Cel: Pouczenie: parafia jest jednością utworzoną przez miłość

Przeżycie: wspólnoty parafialnej

Zadanie: usilna i odpowiedzialna praca nad jednością i miłością wzajemną parafian

Wstęp: Duch Św. — Jedność i Miłość w Trójcy Św. — źródłem jedności i miłości rodziny parafialnej przez Eucharystię:

„Przyjdź Duchu Św., napełnij serca Twych wiernych i zapal w nich ogień Twojej miłości”,

1) Obiektywna jedność parafialna:

- a) jedne i te same: terytorium, proboszcz, społeczność, główny kościół, cel,
 - b) Eucharystia znakiem i źródłem jedności: z wielu ziaren jeden chleb. Z wielu jagód jedno wino, spotkanie przy jednym rodzinnym komunijnym stole, osobiste spotkanie z jednym i tym samym Chrystusem.
- 2) Jedność parafialna bez świadomej wzajemnej **miłości** jest pustym znakiem, martwą literą bez ducha:
- a) „Miłość nie dbająca o jedność nigdy nie jest prawdziwa, a tam, gdzie nie króluje miłość, jedność może być tylko pozorna” (H. de Lubac, *Katolicyzm*, s. 55).
 - b) „Miłość jest jednością Kościoła. Wymieniając miłość czy jedność mówisz o tym samym, bo jedność jest miłością, a miłość jednością” (Hugo z św. Wiktora, cyt. za H. de Lubac, j.w.).
 - c) Obiektywna jedność Kościoła wynikająca z Eucharystii przejawia się na zewnątrz, umacnia i prawdziwie urzeczywistnia tylko przez świadomą miłość.
 - d) Miłość ta winna być rodzinna, gdyż taka jest według nauki Chrystusa główna cecha miłości ewangelicznej (Bóg Ojcem, ludzie Jego dziećmi, Maryja Matką dzieci Bożych, ludzie wzajemnie, braćmi Mt 23,8), i taka była miłość pierwszych parafii chrześcijańskich (Dz 2, 44).

3) Stworzyć z parafii prawdziwie miłującą się rodzinę przez pełne wykorzystanie liturgii komunijnej:

- a) rozwinąć poczucie odpowiedzialności za miłość wzajemną wszystkich przystępujących do wspólnego Stołu Pańskiego,
- b) znosić się wzajemnie w świątyni i parafii cierpliwie, wyrozumiale, mimo widocznych u bliźniego braków, własnego zdenerwowania i odruchów niechęci,
- c) budzić nadprzyrodzone akty jedności z współparafianami,
- d) akty nadprzyrodzonej miłości ku współparafianom i wzajemna pomoc parafian we wszystkich potrzebach.
- e) nigdy nie waśnić, nie wprowadzać podziałów słowem, czynem, ale jednać zwaśnionych, mieć świadomą potrzebę jedności, zgody i miłości.

Zakończenie: Parafia związana czynną miłością przynosi wielką chwałę Bogu. Modlitwa do Ducha Św. i Jego Oblubienicy — Matki Jedności i Matki pięknej Miłości o żywą i serdeczną więź parafialną.

Poniedziałek w Oktawie Zesłania Ducha Świętego — 3 czerwca

KSZTAŁTOWANIE NOWEGO CZŁOWIEKA PRZEZ PRZYJĘCIE ŁASKI I APOSTOLSTWA

Cel: Pouczenie: Msza św. kształtuje w nas nowego człowieka i wzywa do przemienienia bliźnich przez apostołstwo

Przeżycie: radość nadprzyrodzonego odnowienia i poczucie odpowiedzialności za przemianę otoczenia

Zadanie: po każdej Mszy św. odnowić się choćby w jednej drobnej dziedzinie życia, każda Komunia św. musi wyrazić się w czynie apostołskim.

Wstęp: „Ześlij Ducha Twego, a powstanie życie — i odnowisz oblicze ziemi” Duch Święty wszystko nowym czyni.

- 1) Stary i Nowy człowiek w języku biblijnym (por. Kol. 3, 1—17).
- 2) Udział we Mszy św. kształtowaniem nowego człowieka przez przyjęcie łaski:
 - a) w liturgii słowa: przemiana syna ciemności w dziecko światłości odrodzenie w prawdzie,
 - b) w liturgii miłości bliźniego: przemiana egoisty w „miłośnika braci” — odnowienie w miłości bliźniego,
 - c) w konsekracji: przemiana człowieka oddanego sobie w oddającego się z Chrystusem Bogu — odnowienie w miłości Boga,
 - d) w Komunii św.: przemiana człowieka szukającego dóbr ziemskich na szukającego dóbr nadprzyrodzonych — odnowienie w otwarcu się na Boga.
- 3) Liturgia eucharystyczna wezwaniem i uzdolnieniem do odnawiania bliźnich przez apostołstwo:
 - a) w Eucharystii przyjmuje wspólnotę z całym Chrystusem, a więc także z misyjnym posłannictwem Kościoła,
 - b) Eucharystia przyczynia się, by wierni życiem wyrażali i ujawniali tajemnicę Chrystusa i Kościoła oraz umacnia siły do głoszenia Chrystusa (KL 2),
 - c) Duch Święty źródłem apostołskiej mocy uczestników Eucharystii (Dekret o działalności misyjnej Kościoła, nr 4),
 - d) chrześcijanin nie może więc zamykać się w indywidualnym kręgu samozadowolenia z własnej doskonałości, ale jego życie musi być apostołskie, dynamiczne, nastawione na przemianę otoczenia mocą Ducha Świętego, jak życie Apostołów po Zesłaniu Poczieszyciela.
- 4) Duch św. kształtuje w nas nowego człowieka za pośrednictwem Marii. W Niej za sprawą Ducha Św. zrodził się Odnawiciel Świata, w Niej rodzi się za sprawą Ducha Świętego każdy z nas do nowego życia. Poddać się Duchowi Św. pobudzającemu przez Maryję do apostołstwa modlitwy, cierpienia, obecności i przykładu. Królowa Apostołów pomocą w przyjmowaniu i wykonywaniu natchnień i pobudzeń.

Zakończenie: Odnowienie nie dokonuje się automatycznie. Liturgia nie jest magią. Daje skuteczne środki, ale domaga się wysiłku ich przyjęcia i wykorzystania. Jeśli będę uważnie uczestniczył, Duch Św. pozwoli mi zrozumieć, czym mam się dziś odnowić.

Po każdej Mszy św. odnowić się choćby w jednej małej dziedzinie życia. Po każdej Komunii św. poczuwać się do obowiązku wniesienia Chrystusa w życie otoczenia i wprowadzenia w moje środowisko jakiejś zmiany na lepsze.

UROCZYSTOŚĆ Trójcy Przenajświętszej — 9 czerwca

TRÓJCA ŚWIĘTA W MISTERIUM EUCHARYSTII

Cel: Pouczenie: trynitarna dominanta Najśw. Ofiary

Przeżycie: wdzięczności i uwielbienie

Zadanie: wierzyć, dziękować, wielbić.

Wstęp: „Błogosławiona niech będzie Święta Trójca i nierozdzielna Jedność (ant. na wejście) Zwięzła treść dogmatu.

- 1) Ofiarę Mszy św. składamy przez Jezusa Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu (Bóg odbiorcą ofiary).
- 2) Trójca Święta w stałych częściach mszalnych:
 - a) w klamrach inwokacji (In nomine Patris...) i benedykcji trynitarnej,

- b) wiara w Tróję Świętą (Credo),
 - c) uwielbienie Trójcy; Wielka Doksologia Eucharystyczna (Per ipsum), trynitarnie pieśni pochwalne (Gloria, Sanctus, Chwała Ojcu ...),
 - d) trynitarny adres ofiary (Suscipe Sancta Trinitas, Placeat tibi, Sancta Trinitas),
 - e) Trójca Święta w zakończeniach modlitw,
- 3) Uroczystość Trójcy Przenajświętszej szczególnym uwielbieniem i dziękczynieniem (Pn 435—39):
- a) przedmiot i dzieje uroczystości,
 - b) krótki komentarz do prefacji.
- 4) Rodzicielka Syna Bożego, Umiłowana Córka Ojca, Święty Przybytek Ducha Świętego (KDK 53) najpiękniejszą świątynią chwały Trójcy Przenajświętszej.

Zakończenie: Gorące pragnienie poznania wewnętrznego życia Trójcy Świętej i uczestnictwa w nim. Wierzyć, dziękować, wielbić.

Uroczystość Bożego Ciała — 13 czerwca

EUCHARYSTYCZNE ZJEDNOCZENIE Z JEZUSEM

Cel: Pouczenie: Komunia św. zjednoczeniem z Chrystusem i Jego Misterium Paschalnym

Przeżycie: moje komunijne „Amen” na zjednoczenie z Chrystusem w męce i zmartwychwstaniu

Zadanie: jedno z Chrystusem w myśleniu, słowie i działaniu

Wstęp: „Kto pożywa moje Ciało i pije moją Krew, we mnie mieszka, a ja w nim” (Ewang.) Zamieszkanie oznacza najgłębszą wspólnotę i jedność.

- 1) Zamieszkanie Chrystusa w duszy chrześcijanina przed Komunią św.:
 - a) Chrystus nie jest moim chwilowym gościem. Pierwsze spotkanie w chrzcie św. Od tej pory jestem wszczepiony w Tajemnicę Paschalną Chrystusa, całkowicie do Niego należę i winienem czuwać nad zapewnieniem Mu trwałej obecności w swym sercu.
 - b) Komunia św. wymaga istniejącej już obecności przez łaskę uświęcającą.
- 2) Spotkanie eucharystyczne rozszerzeniem i pogłębieniem jedności i wspólnoty z Chrystusem w Jego Misterium Paschalnym (Pn 164—9):
 - a) Komunia nie tylko dopełnieniem ofiary, ale sprawdzianem mojej zgody na paschę życia z Chrystusem.
 - b) Zgoda na zjednoczenie z Jezusem w Paschalnym Misterium śmierci (przez śmierć dla grzechu, całkowitą zgodę na wolę Ojca, gotowość przyjęcia cierpień — Mt 16, 24). Komunia wciągnięciem w ofiarę Chrystusa. Naśladować Tę, która pozwoliła wprowadzić się w nią najgłębiej.
 - c) pragnienie zjednoczenia z Chrystusem w Paschalnym Misterium zmartwychwstania (pokarm eucharystyczny owocem przejścia Pana przez śmierć i zmartwychwstanie, źródłem życia wiecznego i zadatkiem naszego zmartwychwstania — „Kto pożywa tego chleba...” — dziś. Ewang. mamy przyjąć Eucharystię, aby rozwijać w sobie otrzymany na chrzcie załazek nieśmiertelności).

Zwracać się o pomoc do Tej, która najpełniej skorzystała z misterium zmartwychwstania przez wniebowzięcie.

- d) „Amen” przy Komunii św. nie tylko wyznaniem wiary, ale potwierdzeniem zgody na zjednoczenie ze śmiercią i zmartwychwstaniem Chrystusa.
- 3) Zjednoczenie w Komunii św. zobowiązuje do stałego zjednoczenia w całym życiu. Naśladując Maryję, tak samo myśleć, mówić i czynić jak Jezus.

Zakończenie: Wezwanie do częstej Komunii św. Procesja zewnętrznym znakiem naszej woli stałego przebywania z Chrystusem nie tylko w świątyni, ale w każdym środowisku życia.

Niedziela II po Zesłaniu Ducha Świętego — 16 czerwca

Temat dowolny

Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa — 21 czerwca

NIEUSTANNE OBJAWIENIE BOSKIEGO SERCA JEZUSA

Cel: Pouczenie: szukająca i wzgardzona miłość Najśw. Serca

Przeżycie: Jezus mnie kocha

Zadanie: Ufać, wzajemnie miłować, wynagradzać.

Wstęp: Przedmiot kultu — Serce Jezusa jako symbol Jego niezmierniej bosko-ludzkiej miłości.

- 1) Objawienia w Paray-le-Monial (dawno, daleko, uprzywilejowanej osobie):
 - a) o wiecznej miłości Bożej bezustannie szukającej człowieka,
 - b) o miłości zranionej i odrzuconej
- 2) To objawienie powtarza się w każdej Mszy św. (dziś, tutaj, nam wszystkim, nieustannie — bo stale gdzieś odprawia się Msza św.):
 - a) Chrystus dziś mówi do mnie o swojej niepojętej ku mnie miłości (ant. na wejście, lekcja, graduał, Alleluja, modl. nad darami),
 - b) Chrystus dziś skarży się, że ranię i odrzucam Jego miłość (kolekta, Ewang., prefacja, ant. na komunię).
- 3) Moją odpowiedzią wzajemna miłość i wynagrodzenie na wzór Niepokalanego Serca Maryi, które na ziemi najpiękniej miłowało Jezusa i wynagradzało niezmierną serdecznością niezrozumienie ze strony uczniów, odrzucanie Jego nauki i miłości, ból męki i śmierci.

Zakończenie: Wezwanie do Wielkiej ufności w miłosierdzie Serca Pana Jezusa dla grzeszników. Bok Jezusa po to został przebity, „aby to Serce, które nigdy nie przestało płonąć miłością ku nam, było odpowiedzeniem dla pobożnych, a dla pokutujących otwartą bramą ucieczki i zbawienia” (prefacja).

Niedziela III po Zesłaniu Ducha Świętego — 23 czerwca

DZIEKCZYNIENIE ZA DAR EUCHARYSTII

Cel: Pouczenie: jak podziękować za dar Eucharystii

Przeżycie: wdzięczność dla Pana Jezusa

Zadanie: uczyć się dziękować Bogu i ludziom.

Wstęp: Chrystus żali się na brak wdzięczności (Łk 17, 11—19).

Dziękczynienie po Komunii i Mszy św. odpowiedź na dar Eucharystii.

- 1) Nasze dziękczynienie liturgiczne (§ 120—24). Krótkie, zwięzłe, bogate w treść. Posiada znamiennej formę prób o dobre wykorzystanie Eucharystii.
 - a) Cała Msza św. i przyjęcie Komunii św. dziękczynieniem „(Cóż oddam Panu...?)”.
 - b) Dziękczynienie kapłana: prośba, by dar doczesny był lekarstwem na wieczność, prośba o oczyszczenie i utrwalenie w czystości.
 - c) Publiczne dziękczynienie społeczności: modlitwy pokornijne.
- 2) Nasze dziękczynienie indywidualne (Pn 170—72);
 - a) Nieodzowne (Mediator Dei, wskazania posoborowe, encykl. *Mysterium fidei*).
 - b) Liturgiczne — społeczną modlitwą wdzięczności: indywidualne — osobistą odpowiedzią uczestnika uczy ofiarnej, uwieńczeniem i przedłużeniem społecznego (przynajmniej kilka minut).
 - c) Treść: nie tylko adoracja, ale przede wszystkim zjednoczenie w duchu miłości i ofiary, w duchu posłuszeństwa Ojcu i zjednoczenia na drodze ku doskonałej jedności.
 - d) Sposób: dowolny; wskazana jest forma poufnej rozmowy nacechowanej czcią i wdzięcznością; punktem wyjścia może być pokonunia; św. Ludwik de Monfort gorąco zaleca dziękczynienie razem z Maryją.

Zakończenie: Nigdy nie pominąć dziękczynienia liturgicznego i osobistego. Dzisiejsza pokonunia przykładem dziękczynienia liturgicznego. Nauczyć się dziękować Bogu i ludziom za każde świadczone nam dobro.

Uroczystość św. Piotra — 29 czerwca

ŚWIĘCI W ROKU CHRYSOSTUSOWYM I LITURGII MSZALNEJ

Cel: Pouczenie: Kościół gorąco poleca cześć Świętych i wprowadza ich w liturgie

Przeżycie: wspólnota Świętych obcowania

Zadanie: wykorzystanie daru Świętych jako wzorów i orędowników.

Wstęp: Uroczystość św. Piotra i Pawła okazją przyjrzenia się kultowi Świętych w Kościele.

- 1) Kościół usilnie wzywa do oddawania czci Świętym (KDK 50)
- 2) Święci w roku Liturgicznym — Tekst KL 104 i krótki komentarz:
 - a) „wspomnienia męczenników oraz innych Świętych” — historyczny rozwój, szczególnie kult Świętych, większość dni roku poświęcona ich pamiętce.
 - b) „Misterium Paschalne w Świętych” — Jezus przedłuża w nich swoją mękę, śmierć i zmartwychwstanie, oni uczestniczą w Jego Tajemnicy Paschalnej.
 - c) „Przez ich zasługi” — nie odprawiamy Mszy św. „do Świętych” ale składamy ofiarę Bogu powołując się na ich zasługi..
- 3) Święci w liturgii mszalnej:
 - a) formularze mszalne własne i wspólne,
 - b) wspólnota Świętych obcowania (Communicantes),

- c) pragnienie i prośba o udział w ich chwale (Nobis quoque),
 - d) wezwanie ich wstawiennictwa (Libera nos).
- 4) Moja cześć Świętych:
- a) chętna lektura życiorysów Świętych, nawet starszych; nauczyć się odróżniać fakty uwarunkowane upodobaniem epoki od nieprzemijających wartości ducha, który był ich natchnieniem, a to zawsze można naśladować,
 - b) najbardziej osobisty stosunek i obcowanie,
 - c) modlitwa i ufność w ich wstawiennictwo,
 - d) kierowanie się wskazaniem Kościoła; nie wielorakość aktów zewnętrznych, ale raczej nasilenie naszej czynnej miłości przez którą szukamy w życiu Świętych dla siebie i Ludu Bożego na ziemi przykładu, pomocy i uczestnictwa w ich chwale (KDK 51).

Zakończenie: Szczególna cześć oddawana Apostołom Chrystusa, zwłaszcza Księciu Apostołów i Apostołowi Narodów. Powierzenie ich wstawiennictwu spraw odradzającego się Kościoła i osobistych potrzeb.

Niedziela IV po Zesłaniu Ducha Świętego — 30 czerwca

ZASADY SOBOROWEJ ODNOWY LITURGICZNEJ

Cel: Pouczenie: o istocie i celach odnowy liturgicznej

Przeżycie: wewnętrzna potrzeba czynnego uczestnictwa

Zadanie: umiłowanie liturgii, współdziałanie w odnowie.

Wstęp: „Wszakże na twoje słowo zarzucę sieć (Ewang.). Uwierzyć, że odnowa liturgiczna na wezwanie Kościoła przyniesie wielki połów.

- 1) Stałe i zmienne w Kościele, tradycja i odnowa.
- 2) Główny cel odnowy liturgicznej: wewnętrzna odnowa Kościoła i życia religijnego i moralnego. Liturgia ma nam pomóc, byśmy pozwolili Chrystusowi wprowadzić się pełniej w dzieło zbawienia przez głębsze zrozumienie Jego słowa, oraz przez żywe współdokonywanie Jego ofiary dla odpuszczenia grzechów i zjednoczenia wszystkich ludzi przy wspólnym stole komunijnym.
- 3) Trzy główne idee odnowy:
 - a) zgromadzenie liturgiczne objawieniem Kościoła,
 - b) Kościół jest dla świata,
 - c) w liturgii każdy członek Ludu Bożego jest w pełni czynny we wspólnej akcji.
- 4) Różne zmiany zewnętrzne (zmiany modlitw i obrzędów, języka, śpiewy, recytacje, ołtarz twarzą do ludzi, koncelebrowanie, komunika pod dwiema postaciami itp.) nie stanowią istoty odnowy, a są jedynie jej środkami, mają przyczyniać się do większej zrozumiałości, wymowy i prostoty obrzędów i przyniosą owoce tylko pod warunkiem ich należytego wewnętrznego wykorzystania. Celem jest chwała Boża i zbawienie świata przez najgłębszy udział w Paschalnym Misterium Chrystusa.
- 5) Czynne uczestnictwo wiernych:
 - b) zewnętrzne postawy ciała, gesty, słowa, śpiewy. dać się Bogu i przyjąć Boga i Chrystusa w słowie i Eucharystii, oddać się bliźniemu i przyjąć bliźniego w liturgii miłości bliźniego,

b) zewnętrzne są postawy ciała, gesty, słowa, śpiewy.

Zakończenie: Kochać liturgię, przyczyniać się do odnowy, być cierpliwym i roztropnym, uczestniczyć w liturgii starannie (strona zewnętrzna), uważnie (rozum) i nabożnie (wola).

DZIAŁ NIEURZĘDOWY

JUBILEUSZE KAPŁAŃSTWA

50-lecie

Ks. Siekierko Zygmunt — 7. kwietnia
Ks. Siekierko Zygmunt — 7. kwietnia
Ks. Czerniak Leonard — 26. maja
Ks. Mioduszeński Antoni — 9. czerwca

25-lecie

Ks. Klaub Jan T.Chr. — 22 maja
Ks. Koźlik Łucjan T.S. — 23 maja
Ks. Kurzyk Antoni — 29 czerwca
Ks. Chodźdło Ludwik C.M. — 28 lipca
Ks. Cieplik Feliks T.S. — 27. września
Ks. Burzyński Stanisław — 23 listopada
Ks. Kurach Wawrzyniec OFMC — 18. grudnia

INTENCJE APOSTOLSTWA MODLITWY NA ROK 1968

Styczeń — ogólna: O prawdziwy ekumenizm chrześcijan
misyjna: Za uprzedzonych do Kościoła przez zły przykład chrześcijan

Luty — ogólna: O poszanowanie podstawowych praw człowieka
misyjna: O zgodną współpracę na misjach w dziedzinie ekonomicznej i społecznej

Marzec — ogólna: O pogłębienie ducha pokuty i umartwienia
misyjna: O poszanowanie Bogu poświęconej czystości wśród młodzieży Afryki

Kwiecień — ogólna: O urobienie przyszłych kapłanów w duchu Soboru
misyjna: O rozwój diakonatu na terenach misyjnych

Maj — ogólna: O skuteczność poczynąń i modlitw w intencji pokoju
misyjna: Aby Ewangelia usuwała wszelkie różnice rasowe

Czerwiec — ogólna: Aby kult Bożego Serca stał się źródłem jedności i pokoju
misyjna: Za Kościół w świecie

Lipiec — ogólna: Za duszpasterstwo wśród turystów
misyjna: Za uchodźców w Azji i Afryce

Sierpień — ogólna: Aby wiara w Eucharystię była źródłem jedności chrześcijan
misyjna: O skuteczne zwalczanie głodu i chorób na misjach

Wrzesień — ogólna: O należyty posłuch wiernych wobec Kościoła nauczającego
misyjna: O zrozumienie misyjnego posłannictwa Kościoła

Październik — ogólna: O korzystne warunki dla życia rodzinnego
misyjna: Za świeckich apostołów na misjach

Listopad — ogólna: O należyte ułożenie spraw szkolnych w krajach o różnych wyznaniach
misyjna: Aby szkoły misyjne podnosiły szacunek dla osoby ludzkiej

Grudzień — ogólna: O wiarę i sprawiedliwość społeczną
misyjna: Aby odrodzenie religijności wśród niechrześcijan prowadziło ich do Ewangelii.

Wspomnienie z uroczystości pogrzebowej

Przełożonej Generalnej SS. Jezusa Chrystusa Miłosiernego Odkupiciela w Myśliborzu

W dniu 28 sierpnia 1967 r. odbyły się w Myśliborzu uroczystości pogrzebowe zmarłej dnia 25 sierpnia 1967 r. Przełożonej Generalnej Zgromadzenia SS. Miłosiernego Odkupiciela — Siostry Benigny.

W obrzędach pogrzebowych wziął udział Ordynariusz Gorzowski J.E.Ks. Biskup dr Wilhelm Pluta.

Mszę św. za zmarłą odprawił Wikariusz Generalny, Ks. Prałat dr Władysław Sygnatowicz, a kazanie wygłosił Ks. Prałat Józef Michalski, Kurator Zgromadzenia.

Fragmenty kazania zamieszczamy poniżej (przyp. Redakcji).
„Ekscelencjo, Najdostojniejszy Księżu Biskupie Ordynariuszu!
Żałobni słuchacze!

Oto stoimy u stóp trumny Siostry Benigny, Generalnej Przełożonej Zgromadzenia SS. Jezusa Chr. Miłosiernego Odkupiciela.

Siostra Benigna służyła Bogu w Zgromadzeniu, które jako cel stawia członkom uświęcenie własne przez zachowanie trzech ślubów prostych ubóstwa, czystości i posłuszeństwa. Szczególnym zadaniem członków tego Zgromadzenia jest krzewienie kultu Miłosiernego Odkupiciela i naśladowanie Jego miłości wobec ludzi.

Członkowie Zgromadzenia idąc za głosem Ewangelii, pełnią wolę S. wizytki Benigny Konsolaty Ferrero zmarłej w opinii świętości w 1916 r. we Włoszech, oraz postępują w myśl wskazań apostołki Miłosierdzia Bożego Siostry Faustyny, której proces beatyfikacyjny już się rozpoczął (Homo Dei, IV—VI. 1967 r. nr 2, s. 128).

Świetlana postać S. Benigny pozostanie jednak w pamięci córek tego Zgromadzenia, dla którego poświęciła swe talenty, siły, zdrowie, a w końcu nawet życie ofiarowała za to zgromadzenie, by ono nadal się rozwijało. Nadprzyrodzoną miłością dusz objęła to zgromadzenie, do powstania którego bardzo się przyczyniła. Razem z pierwszą przełożoną generalną była współorganizatorką pierwszego domu zakonnego w Myśliborzu.

Wiemy dobrze, w jak trudnych warunkach trzeba było wówczas organizować wszystko na tych ziemiach pełnych ruin i zgłiszcz, wśród jakich trudności i przykrości trzeba było wszystko rozpoczynać. Ile to ją kosztowało trudów i zmartwień mogłaby ona sama opowiedzieć.

Za kilka chwil odprowadzimy zmarłą Siostrę Benignę na cmentarz, do grobu, potem wrócimy do domu. Ale czy wszystko i wszyscy ją opuszczają? Kto jej będzie towarzyszył i poza grób, kto poszedł z nią na Sad Boży? Podażyły dobre uczynki. Mówi Pismo św. „A uczynki ich idą bo mówi Pismo św. „Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam, jeśli ziarno pszeniczne nie padnie w ziemię i nie umrze, pozostaje samo jedno, jeśli jednak umrze, obfity plon przynosi. Amen”.

za nimi". Uczynki mają tylko trwałą wartość, są nieśmiertelne, tylko za nie możemy nabyć ową perłę jaką jest niebo, o którym mówi św. Paweł „Ani oko ludzkie nie widziało, ani ucho ludzkie nie słyszało, co Bóg zgotował tym, którzy Go miłują”.

Siostra Benigna wiedziała, że prawdziwą wartość przedstawiają dobre uczynki. Dlatego całe swoje życie oddała na służbę dla chwały Bożej i dla dobra bliźnich. Życie jej stanowiło piękny okres czasu, okres pełen poświęceń, okres pełen zaparcia, okres pełen ofiar.

Siostra Benigna urodziła się 14 lipca 1913 r. w Mińsku Lit. Ojciec był inżynierem, matka profesorką. Była najstarszą z pięciorga rodzeństwa. Jako dziecko była bardzo żywa, spostrzegawcza, wesoła. Cechy te zachowała do końca życia. Po ukończeniu gimnazjum studiuje geografii na Uniwersytecie Wileńskim.

W 1941 r. Siostra Benigna mimo sprzeciwu rodziny decyduje się na wstąpienie do mającego powstać nowego zgromadzenia. Po odpowiednim przygotowaniu w dniu 11 kwietnia 1942 r. złożyła pierwsze śluby prywatne. W 1946 r. przyjeżdża na Ziemię Zachodnie razem z matką Faustyną. Przez rok mieszkają we Wrocławiu, gdzie pracują jako profesorki w Gimnazjum. Obie jednak myślą o rozpoczęciu zorganizowanego życia wspólnego, zakonnego. W 1947 r. za zgodą Ks. Bpa Edmunda Nowickiego, ówczesnego Rządcy diecezji gorzowskiej rozpoczynają wspólne życie w Myśliborzu.

Siostra Benigna obejmuje kierownictwo Zgromadzenia. Śluby zakonne zatwierdzone przez Kościół złożyła razem z Matką Faustyną 21 sierpnia 1955 r. Po śmierci Matki Faustyny w 1955 r. zostaje przełożoną generalną, na którym to urzędzie jest aż do śmierci.

I jakie ofiary złożyła w tym okresie życia zakonnego? Zaiste wielkie złożyła ofiary Panu Bogu. Opuściła dom, ojca, matkę, braci i siostry. Zapewne była to bolesna ofiara.

Największą jednak ofiarę uczyniła tym, że wolała swoją podporządkowała woli Kościoła, woli przełożonych. Posłuszna aż do śmierci, oto hasło, które jak nić srebrna snuła się przez jej pasmo życia. Posłuszna Bogu, posłuszna regule zakonnej, oto drogowskaz, który ją zaprowadził do ostatecznego celu życia.

Żalobni słuchacze! Za te drogie ofiary, jakie złożyła w życiu Siostra Benigna, Bóg napewno ją wynagrodził. Wynagrodził ją, że mimo strasznej choroby raka, który toczył całe jej ciało, bóle niewypowiedziane potrafiła zność bez słowa skargi. Obsługa szpitalna mówiła, że była pełna podziwu dla tak cierpliwego znoszenia cierpień. Obojętne czy patrzyli na nią ludzie wierzący czy niewierzący, byli pełni podziwu dla jej pogody ducha i znoszenia cierpień. Po trudach więc i znojach spoczęła pełna ufności w Najświętszym Sercu P. Jezusa. Niechaj więc za to pełne poświęcenia życie, Najświętsze Serce Jezusa będzie dla niej tarczą i puklerzem. Tak więc śmierć dla niej stała się kresem jej cierpień, trosk i bólów i początkiem życia prawdziwego, wiecznego, szczęśliwego. Zgon jej stał się dla niej powrotem do Ojca, śmierć nie wyrwała jej z życia, ale wprowadziła ją w życie.

My zaś, gdy staniemy przy mogile i spojrzymy na krzyż wspomnijmy, że i poza grobem jest życie, że Chrystus jest królem życia i śmierci, bo On zwyciężył śmierć. Cmentarz jest ziemią świętą, wielką rolą Boga, w której sieje się ziarna ludzkie, żeby z nich wyrosło życie wieczne,

(—) Ks. Józef Michalski

Prawdą jest, że Bóg odwołuje dusze dojrzałe do nieba. Do takich dusz należała niewątpliwie S. Maria Benigna (Izabella) Naborowska, urodzona 14 lipca 1913 roku w Mińsku Litewskim jako najstarsza z pięciorga rodzeństwa. Rodzice, oboje profesorowie i wychowawcy, już wcześniej stwierdzili jako wybitne cechy charakteru dziecka, niezwykłą żywość usposobienia i stanowczość. Iza była uczennicą zdolną, przez matkę wdrożoną do porządku i sumiennosci, której później innych uczyła. W dzieciństwie usłyszała wezwanie Boże, na realizację którego musiała długo czekać i wiele pokonać trudności.

Po złożeniu matury studiowała geografię na Uniwersytecie Wileńskim. Jednak ze względów rodzinnych musiała po 2 latach przerwać studia. Następnie pracowała jako sekretarka w szkole i prywatna nauczycielka. W międzyczasie nawiązała kontakt ze Zgromadzeniem Sióstr Nawiedzenia NMP., do których była przyjęta, ale nie wstąpiła, ponieważ zamiary Boże były inne.

W 1940 r. zetknęła się z ks. Sopoćko, który myślał o wykonaniu planów Bożych objawionych S. Faustynie Kowalskiej ze Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Matka Benigna Naborowska razem z Matką Faustyną Osińską zdecydowały się w 1941 roku na przystąpienie do mającego powstać Zgromadzenia Sióstr Miłosiernego Odkupiciela. Po odpowiednim przygotowaniu zakonnym pod opieką Sióstr Anielskich obie Matki złożyły prywatne śluby zakonne 11. IV. 1942, które co roku odnawiały.

W 1946 r. M. Naborowska i M. Osińska wyjechały z Wilna na Ziemię Zachodnie i osiedliły się we Wrocławiu, gdzie pracowały jako profesorki w gimnazjum żeńskim.

Wielkim pragnieniem Matek było rozpoczęcie zorganizowanego życia zakonnego. Za zgodą J.E.ks. biskupa Edmunda Nowickiego, ówczesnego rządcy diecezji gorzowskiej, rozpoczynają życie wspólne w Myśliborzu 25. 8. 1947. Matka Benigna została Przełożoną Zgromadzenia Sióstr Miłosiernego Odkupiciela, a opiekę duchową objął o. Władysław Wantuchowski T.J. W Myśliborzu Matki pracowały w katechizacji i pomagały w różnych odcinkach pracy parafialnej. Wieczyste śluby zakonne zatwierdzone przez Kościół złożyła Matka Benigna wspólnie z M. Faustyną 21. VIII. 1955 r.

M. Benigna przejęta duchem uległości wobec Kościoła starała się spełniać, w miarę zgłaszania się kandydatek, życzenia Jego Hierarchii. Z polecenia Kurii Siostry objęły placówki w Szczecinie i Gorzowie Wlkp.

Własnym przykładem uczyła Siostry, jak służyć ofiarnie kapłanom w ich trudnej pracy duszpasterskiej; to nie były tylko pojedyncze akty, ale to była stała Jej postawa. Na serio zastosowała do siebie słowa Pana Jezusa mówiące o wielkiej trosce o kapłanów, a skierowane do S. Faustyny Kowalskiej: „Daję ci w opiekę dwie najdroższe perły mego serca, dusze kapłanów i dusze zakonne. Ich siłą będzie wyniszczenie wasze”. To było treścią Jej życia.

Po sześciu latach Przełożoną Generalną została M. Faustyna Osińska, a po jej śmierci w 1955 roku urząd ten znowu objęła M. Benigna Naborowska, na którym była aż do śmierci tj. 25. VIII. 1967.

Matka Benigna odeszła do Boga, z głęboką wiarą i ufnością powierzając Miłosiernemu Bogu dzieło, na czele którego stała. Jej wpływ za życia obejmował nie tylko najbliższe otoczenie, ale i innych, stoją-

cych zdawałoby się na uboczu. Świadczą o tym liczne wypowiedzi nadsyłane po Jej śmierci. Między innymi jeden z kapłanów tak pisze: „Obie śp. Współżalozycielki były indywidualnościami, z którymi zetknięcie pozostawiło we mnie niezatarte wrażenie. Co było w nich, co mnie pociągnęło wzwyż, to z jednej strony dziecięca wiara, ufność i prostota; z drugiej zaś strony głębokie, mistyczne odczucie Boga. To tworzyło Ich osobowość i to było rękojmią Ich wielkości”.

W oparciu o dogmat obcowania świętych wierzymy, że Matka Be-nigna nadal będzie opiekować się Zgromadzeniem, które za życia było Jej ukochaniem.

PEWNE WYJASNIENIA DO „DRUGIEJ INSTRUKCJI”

(Wyjątki z artykułu „Qualche Chiarificazione” J. Bugnini Sekretarza Rady dla wykonania Konstytucji o Liturgii. „L'Osservatore Romano”

Nr 119 z 24 maja 1967 r.).

„... A oto niektóre uściślenia, mające ogólną użyteczność:

Jedna oracja (n. 4). Modlitwy, które mają być odmawiane „pod jednym zakończeniem” są tylko te, które zostały wyliczone. Dlatego więc odpadają także tak zwane oracje „nierozdzielne” (Kod. Rub. 110) te, mianowicie, które są wskazane w Kodeksie Rubryk nn. 333, 355, 453, oraz kommemoracje „uprzywilejowane” (C.R. 109). W brewiarzu natomiast, sprawę kommemoracyj reguluje zawsze Kodeks Rubryk.

Percussio pectoris. Nic nie uległo zmianie, a więc stan rzeczy pozostaje nadal jak poprzednio, przy uzgodnieniu, naturalnie, z obrzędami. Tak więc jest na Confiteor, na Nobis quoque peccatoribus. Natomiast na Agnus Dei, jeżeli kapłan, jak to jest podczas koncelebry, ma łamać hostię, nie może uderzyć się ręką w piersi. Podobnie również na potrójne Domine non sum dignus, gdy je odmawia razem z przystępującymi do Komunii świętej, gdyż w tym momencie ma zajęte obydwie ręce, trzymając Hostię i patenę.

Znaki krzyża świętego. Pozostają a) nad darami ofiarnymi podczas wymawiania słowa benedic, b) nad ampulką wody przy wymawianiu słów Deus qui humanae substantiae, c) na słowa benedic haec dona przy odmawianiu Te igitur — i to jest wszystko w kanonie, d) przy żegnaniu siebie samego znakiem krzyża podczas wymawiania słów omni benedictione caelesti et gratia repleamur z Supplices.

Jest natomiast zniesiony potrójny znak krzyża, dokonywany częstką hostii na słowa Pax Domini.

Obrzęd łamania hostii. Variationes wnoszą pewne poprawki również do tego obrzędu. Celebrans odmawia cały embolizm łącznie z zakończeniem (na per Dominum składa ręce); następnie odkrywa kielich, łamie hostię i trzymając jej częsteczkę nad kielichem mówi Pax Domini, następnie opuszcza ją do wnętrza kielicha, dodaje Haec commixtio, nakrywa kielich i mówi Agnus Dei. Dzisiejszy więc porządek upraszcza i czyni bardziej logicznym przebieg czynności. Jest to zresztą tylko początek odnowienia obrzędów.

Obrzęd Komunii świętej (nn. 13). Variationes przewidują dwie możliwości. Jeżeli są wierni do Komunii świętej, kapłan postępuje w ten sposób: po odmówieniu Panem celestem, bierze patenę do lewej ręki, a przełamaną Hostię trzyma prawą ręką (nie należy się przejmować, że hostia jest przełamana: owszem, jest to znak bardziej przemawiający,

niż gdyby hostia była cała). Trzymając hostię trochę podniesioną nad pateną, zwraca się do ludu i mówi: Oto, Baranek Boży, a następnie razem z wiernymi odmawia: Panie, nie jestem godzien. Wierni uderzają się w piersi, celebrans natomiast nie czyni tego, gdyż ma ręce zajęte. Następnie odwraca się do ołtarza i przyjmuje Komunię świętą. Z kolei przyjmuje Przenajdroższą Krew, a następnie udziela Komunii świętej wiernym, podając im komunikanty, pokonsekrowane podczas tej Mszy świętej (co jest bardziej zaleconym), albo komunikanty, przechowywane w tabernakulum.

Jeżeli natomiast nie ma nikogo do Komunii świętej, to kapłan odmawia Panem caelestem, nie zwraca się do ludu, ale mówi: Domine non sum dignus, a te słowa dotyczą tylko jego samego, i odprawia dalej.

Po odmówieniu Agnus Dei ministrant daje znak dzwonkiem dla zwrócenia uwagi wiernym, aby się zbliżyli do balustrady celem przyjęcia Komunii świętej. W ten sposób postępuje celebrans przy spełnianiu jednego, lub drugiego obrzędu podczas Komunii świętej.

Święte milczenie i śpiew po Komunii świętej (n. 15). Jeżeli jest śpiew, ma on być wykonany po odśpiewaniu Communio (które zaczynać należy zaraz na początku Komunii świętej celebrans, gdy odmówi on trzy razy: Panie, nie jestem godzien).

Śpiew ten może obejmować jeden z psalmów i kantykwów, wskazanych w Instrukcji, albo odpowiednio dostosowany śpiew ludowy (canticum laudis — śpiew pochwalny) starannie i z poczuciem dobrego smaku liturgicznego wybrany przez rektora kościoła. Jeżeli natomiast zachowuje się „święte milczenie”, to ono ma być różne od milczenia, niezbędnego do ablucji i uszykowania kielicha, a więc ma nastąpić po dopełnieniu tych czynności i celebrans powinien się łączyć w tym rozmyślaniu eucharystycznym razem ze swoim ludem, stosownie do wskazania Ritus servandus n. 77, które mówi „et aliquantulum quiescit in meditatione sanctissimi Sacramenti”. Dlatego jest wykluczonym, by to milczenie było zachowywane po Oremus przed odmawianiem Postcommunio. Modlitwa indywidualna, w milczeniu odmawiana, ma miejsce tylko podczas kolekty, gdy diakon wyraźnie do niej wzywa w tych słowach Flectamus genua.

Te dwie czynności można by zresztą łączyć ze sobą, co nawet jest godnym pochwały, a mianowicie, by trwać przez pewien czas w milczeniu i zakończyć je odpowiednim krótkim śpiewem.

Należy w końcu zaznaczyć, że przy odnowieniu obrzędów Mszy świętej, będzie możliwym, że celebrans, po zakończeniu Komunii świętej, powróci na miejsce, gdzie zasiadł na początku Mszy i usiadłszy wraz z wiernymi albo trwać będzie przez chwilę w rozmyślaniu o Najświętszym Sakramencie, albo razem z wszystkimi wiernymi będzie brał udział w „dziękczynnym śpiewie”; po tym powstanie i na tym samym miejscu zakończy obrzęd mszalny modlitwą Postcommunio i końcowym błogosławieństwem. Śpiew, albo „święte milczenie”, są wprowadzeniem przez Drugą Instrukcję do tego rodzaju uporządkowania obrzędów mszalnych.

Końcowe błogosławieństwo (n. 16). Jak są ujęte końcowe obrzędy? Variationes postanawiają tak: Po odmówieniu Postcommunio, celebrans całuje ołtarz, zwraca się do ludzi i mówi: Dominus vobiscum... Benedicatur vos... Ite, missa est. We Mszach pontyfikalnych Biskup udziela potrójnego błogosławieństwa; we Mszach żałobnych mówi się również: Ite, missa est, zamiast Requiescant in pace. Jeżeli natomiast po Mszy następuje inna czynność, to opuszcza się błogosławieństwo i zamiast

Ite, missa est, mówi się nieodmiennie Benedicamus Domino, zawsze będąc zwróconym do ludu.

Ms wszeitaaaaHah,q

Msza święta za oblubieńców (n. 17). Gdy Msza święta jest odprawiana twarzą do ludu, celebrans, po zanurzeniu cząstki Hostii, jeżeli to uważa za wskazane, klęka i udaje się przed nowożeńców dla odmówienia modlitw Propitiare i Deus, qui potestate. Powodem udania się celebransa przed nowożeńców jest to, że ołtarz może mieć niekiedy znaczne wymiary i byłoby nie łatwo odmawiać te modlitwy poprzez ołtarz w stronę oblubieńców. Ponieważ te modlitwy są odmawiane nad nimi i ich dotyczą, wypada, by kapłan nie był zbyt oddalony od nowożeńców. Złagodzenie tego przepisu przez zwrot „pro opportunitate” pozostawia całą sprawę do uznania celebransa.

Przy zwykłym ołtarzu odległość kapłana od oblubieńców jest mniej dostrzegalna, gdyż zgodnie z przepisami rubryk, kapłan „gdy zwraca się do tych osób, nie od nich nie oddziela”.

Brewiarz (n. 19). W dniach, gdy wypada oficjum I i II klasy, składające się z trzech nokturnów, można wybrać jeden z tych trzech nokturnów, to znaczy trzy psalmy i trzy lekcje, a więc I, albo II, lub III, tak przy odmawianiu pojedynczo, jak przy wspólnej, albo chórowej recytacji. W tym ostatnim wypadku dziekan Kapituły, lub przełożony decyduje, który z trzech nokturnów ma być odmawiany. Pojedynczy kapłan wybiera ten nokturn, jaki uważa za odpowiedniejszy; przy wyborze należy mieć na uwadze raczej nokturn, który ma lekcje, bardziej związane z uroczystością oraz pożyteczniejsze dla dobra duchowego. To złagodzenie obowiązku brewiarzowego zostało podyktowane względem duszpasterskim: w dniach I i II klasy duchowieństwo jest bardziej zajęte świętymi posługami. W inne dni pozostaje dziewięć psalmów z trzema lekcjami, są to bowiem dni połączone z mniejszą ilością zajęć i dlatego dotychczasowe zarządzenia, obowiązujące obecnie, pozostały nie zmienione.

W nowych zarządzeniach trzeba widzieć linię, po której będzie się rozwijać odnowienie oficjum brewiarzowego. Jutrznia będzie się składać z paru psalmów i z jednej pożytecznej dla duszy lekcji biblijnej i patrystycznej.

ERRATA str. 44 trzy wiersze u dołu kolumny od słów:

bo mówi Pismo.św. „Zaprawdę, zaprawdę powiadam wam, jeśli ziarno pszeniczne nie padnie w ziemię i nie umrze, pozostaje samo jedno, jeśli jednak umrze, obfity plon przynosi. Amen”.

winny być na str. 45 u dołu kolumny.

(—) Ks. Józef Michalski

MODLITWY PRZY UDZIELANIU KOMUNII ŚW. POZA MSZĄ ŚW.

Spowiadam się Bogu wszechmogącemu...

Niech się zmiłuje nad wami wszechmogący Bóg, a odpuszcivszy wam grzechy, doprowadzi was do życia wiecznego. Amen.

Przebaczenia, odpuszczenia i darowania grzechów niech wam udzieli wszechmogący i miłosierny Pan. R/Amen.

Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata.

Panie, nie jestem godzien, abyś przyszedł do mnie, ale powiedz tylko słowo, a będzie uzdrowiona dusza moja (trzy razy).

O święta ucztu, na której pożywamy Chrystusa, odnawiamy pamięć Jego Męki, duszę napełniamy łaską i otrzymujemy zadatek przyszłej chwały. (W czasie wielkanocnym i w uroczystość Bożego Ciała dodaje się Alleluja).

Daleś im chleb z nieba (W czasie wielk. i w ur. B. Ciała: Alleluja)

Wszelką rozkosz mający w sobie. (Alleluja).

Panie wysłuchaj modlitwę moją.

A wołanie moje niech do Ciebie przyjdzie.

Pan z wami. R. I z duchem twoim.

Módlmy się: Boże, który w przedziwnym Sakramencie zostawiłeś nam pamiątkę Swej Męki, dozwól, taką czcią otaczać święte tajemnice Ciała i Krwi Twojej, abyśmy nieustannie doznawali w sobie owoców Twego odkupienia. Który żyjesz i królujesz na wieki wieków. R/Amen.

W czasie wielkanocnym:

Módlmy się: Technij w nas, o Panie, Twojego Ducha miłości i w dobroci Swojej zjednocz tych, których nasyciłeś wielkanocnym Sakramentem. Przez Chrystusa Pana naszego. R/Amen.

Błogosławieństwo Boga wszechmogącego, Ojca i Syna i Ducha Świętego niechaj zstąpi na was i pozostanie na zawsze. R/Amen.

WIMBP Gorzów Wlkp.

nr inw.: 600 - 9415

R

Za zezwoleniem Władzy Duchownej

Wydaje Kuria Biskupia w Gorzowie Wlkp.

Druk: Gorzowska Drukarnia Akcydensowa w Gorzowie Wlkp.

zam. - 52 - 05. 68 07/2 - 1200